

«Мирас» университеті

Тілдер және әдебиет секторы

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының төрайымы

Даниярова А.Б.-П.

(қолы)

(Ф.И.О.)

« 21 » тамыз 2023ж.

**Қабылдау сынақ
БАҒДАРЛАМАСЫ**

6B01721
(ББ шифры)

«

Қазақ тілі мен әдебиет
(ББ атауы)

»

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді.

№ 2 хаттама « 21 » тамыз 2023 жыл

Шымкент, 2023 ж.

Қабылдау сынақ бағдарламасы 6B01721 – «Қазақ тілі мен әдебиет» білім беру бағдарламасына кіретін оқу пәндерінің бағдарламалары негізінде құрастырылған.

Бағдарламаны дайындағандар: ф.ғ.к., қауым. профессор Копбосынов М.А.

БББ менеджері _____ Усербаева М.А.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* - тиісті мамандық бойынша «бакалавр» дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім, білім беру бағдарламалары;
2. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. Білім беру бағдарламасы-оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. Білім алушылардың оқу жетістіктері – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6B01721 – «Қазақ тілі мен әдебиеті» ББ бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы – мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. «Мирас» университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы ХҚКО-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
3. «Мирас» университетінің Академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Қабылдау сынақтары тізімдемеге енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.
2. 6B01 білім беру саласы бойынша педагогикалық ғылымдар бойынша қабылдау сынақтары тест түрінде өткізіледі.
4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің академиялық саясатында келтірілген бағалау жүйесі бойынша бағаланады.
5. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6B01721 –«Қазақ тілі мен әдебиеті» ББ білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ -1

- Мектепте қазақ тілін оқытудың қазіргі заманғы технологияларын пайдалана отырып, қазіргі заманғы әлемдік үрдістерді ескере отырып, білім беру және тәрбие процестерін құру қабілеті;

КҚ -2

- Педагогикалық мониторингті жүзеге асыру, бақылау-бағалау материалдарын әзірлеу, алынған нәтижелерді түсіндіру, барабар өзін-өзі бағалауға және өзін-өзі бақылауға ұмтылу қабілеті;

КҚ -3

- Шет тілін ауызша және жазбаша қарым-қатынас түрлерін (сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу)жүзеге асыратын сөйлеу әрекетінің барлық түрлерімен қарым-қатынас жасау және меңгеру құралы ретінде көрсету қабілеті;

КҚ -4

Тіл білімі саласындағы жаңа білімдерді алу

Қазақ тілі және әдебиеті

1. Орфографиялық нормаға сай жазылған тіркесті көрсетіңдер.

- A) Екі жүз мыңнан астам
- B) 1465-жыл
- C) Жәнібекхан
- D) Жетісу өңірі
- E) Өзбек-ұлысы

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.9 бет.

Мүмкіндіктері: Орфография (лат. orthographia, грек ὀρθός – дұрыс, γράφειν – жазу) – сөздерді дұрыс жазу ережелерінің жиынтығы және оны қарастыратын тіл білімінің бір саласы. Орфография дыбыстарды (фонемаларды) әріппен таңбалауды, сөздерді, оның бөлшектерін бірге, бөлек немесе дефис арқылы жазуды, бас әріптердің қолданылуын, тасымал тәртібін белгілейді.

2. Ойталқыға кемінде қанша адам қатысады?

- A) 3-тен астам
- B) 4-тен астам
- C) 5-тен астам
- D) 6-дан астам
- E) 7-ден астам

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 8 бет.

Мүмкіндіктері: **Ойталқы** (лат. **disput** – «таласамын») – ғылыми немесе қоғамдық мәселені көпшілік алдында талқылайтын пікірталастың түрі.

Ойталқы ғылыми диссертациялар қорғау кеңестерінде, белгілі бір салаға байланысты даулы мәселені немесе өнер туындысын талқылау жиындарында жүзеге асырылады.

Ойталқыға жиналған қауым өз көңіліндегі күмәнді, екіұшты ойларын нақтылау, ортақ шешімін қарастыру, мәселенің шынайы мүмкіндіктерін іздестіру мақсатында бас қосады.

Ойталқы – тамаша идеялар туындату алаңы. Жиналған идеяларды қайта қарастыра отырып, нәтижелі жетістіктерге жетуге мүмкіндік туады. Адамның дүниетанымын қалыптастыруға септігін тигізеді.

3. Ғылыми стильдің мақсатын көрсетіңдер.

А) Заттың, құбылыстың жалпы ерекшелігін ашып мәлімет беру

В) Әсер ету

С) Хабарлау

Д) Баға беру

Е) Қоғамдық пікір білдіру

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.10 бет.

Мүмкіндіктері: Ғылыми-стиль —зат не құбылыс ғылыми негізде сипатталып, дәлелдеуді қажет ететін стильдің бір түрі. Ал, пікір дұрыстығын дәлелдеу үшін ғылыми стильге нақтылық, логикалық, мазмұн дәлелділігі қажет. Ғылыми стильдің лексикасындағы ерекшеліктер: сөз тек өзінің негізгі мағынасында жұмсалады, көпмағыналы, образды сөздер аз кездеседі.

Сөйлемдегі сөздердің қалыпты орын тәртібі, тіл нормасы қатаң сақталады және ой күрделі баяндалып, анықтама, дәлелдеме және формулаларға негізделеді.Монография, оқулық, мақала, ғылыми есеп, диссертация, реферат, баяндама, тезис, патент т.б. ғылыми стильде жазылады.

4. «Риторика» сөзі қай тілден алынған?

А) Көне грек

В) Латын

С) Француз

Д) Ағылшын

Е) Испан

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.16 бет.

Мүмкіндіктері: Риторика - ежелгі Грекия мен Рим заманынан бері көптеген халықтардың мәдени, рухани, өмір тіршілігіндегі сөйлеу өнерінің жалпы атауы. Грек шешендік өнерінің игі әсері арқасында көне Римде де бұл өнер дами бастады. Біздің дәуірімізге дейінгі III ғасыр Рим мен Грек елдерінде эллиндік дәуір деп аталып, әдеби-мәдени құндылықтардың алмасуымен сипатталады. Бұл сипат шешендік өнерге де тікелей қатысты. Байырғы салалары: бейнелі сөз, шешендік сын, шешендік өсиет, шешендік нақыл, шешендік дау, шешендік толғау. Әр қайсының әсерлі өңі, сұлулығы, татымдығы, дуалылығы, зерделігі адам ой жүйесіне, жан-дүниесіне, сезіміне мықты қозғау салады, жүрек тебірентеді. Тыңдаушының еркі мен сезімін билейді, толғандырады.

5. Қосымшасы дұрыс жалғанған нұсқасын көрсетіңдер.

- A) Кубогы
- B) Кубоктің
- C) Кубогі
- D) Кубоктер
- E) Кубокті

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.25 бет.

Мүмкіндіктері: Қосымша – түбірге жалғанып, оның лексикалық немесе грамматикалық мағынасын өзгертетін, сөздерді өзара байланысқа түсіретін морфема. Мағыналық, тұлғалық дербестігі, арнаулы лексикалық мағынасы жоқ. Сөздерден бөлек, жеке қолданыста болмайды, түбір сөзге тіркесіп ғана қолданылады.

6.Сөйлемнің стилін ажыратыңдар. Керей хан (туған жылы белгісіз – 1473) Керей хан – Қазақ хандығының негізін қалаушы екі тарихи тұлғаның бірі, алғашқы қазақ ханы.

- A) Ғылыми стиль
- B) Ресми ісқағаздар стилі
- C) Публицистикалық стиль
- D) Көркем әдебиет стилі
- E) Ауызекі сөйлеу стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.6 бет.

Мүмкіндіктері: Стиль- сөйлеушінің (жазушының) белгілі бір тақырыпқа қатысты сөз саптаулары. Стильдің жалпы 5 түрі бар олар: ғылыми, ресми- іс қағаздар стилі, публицистикалық стиль, көркем әдебиет стилі және ауыз екі сөйлеу стилі. Ғылыми-стиль — зат не құбылыс ғылыми негізде сипатталып, дәлелдеуді қажет ететін стильдің бір түрі. Ал, пікір дұрыстығын дәлелдеу үшін ғылыми стильге нақтылық, логикалық, мазмұн дәлелділігі қажет.

7. Айтыс дегеніміз не?

- A) Пікірталастың өнер деңгейіне көтерілген ерекше түрі
- B) Сөзталас
- C) Ойталқы
- D) Жер дауы

Е) Шешендік сөз

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 41 бет.

Мүмкіндіктері: Айтыс — ауыз әдебиетінде ежелден қалыптасқан поэзиялық жанр, топ алдында қолма-қол суырып салып айтылатын сөз сайысы, жыр жарысы. Айтыс — синкреттік жанр, ол тұрмыс-салт жырларынан бастау алып, келе-келе ақындар айтысына ұласқан. Айтыста осыған орай лирикалық, эпикалық, драмалық сипаттар мол ұшырасады.

8. Көп нүктенің орнына қажетті сөздерді қойындар. Суды ысырапсыз пайдаланудың нәтижесінде Арал теңізінің ... төмендеп, ... 30–200 км-ге дейін көтерілді.

А) Деңгейі, су айдыны

В) Биіктігі, кеңдігі

С) Көлемі, ені

Д) Суы, қамысы

Е) Тереңдігі, жалпақтығы

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 40 бет

Мүмкіндіктері: *Көп нүкте* — белгілі бір себептермен ойдың аяқталмай қалғандығын немесе айтылмақшы пікірдің толық айтылмағандығын білдіру үшін қойылатын тыныс белгі.

Суды ысырапсыз пайдалану нәтижесінде Арал теңізінің деңгейі 23 метрге дейін төмендеп, оның су айдыны 30–200 км-ге дейін қусырылды. Судың тұздылығы 40%-ге дейін артты.

9. Шешендік сөзге қойылатын талаптар:

А) Мәнді, мағыналы, мазмұнды болуы; ұтқыр шешімге, тапқыр қисынға, суырыпсалмалыққа құрылуы

В) Өз пікірінің дұрыстығына көз жеткізуді мақсат етуі

С) Шытырман оқиғаға құрылуы

Д) Қарсыластың кемшілігін таба білу

Е) Психологиялық дайындық

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 50 бет

Мүмкіндіктері: Шешендік сөз мынадай талаптарға жауап береді

Мәнді, мағыналы, мазмұнды болуы; ұтқыр шешімге, тапқыр қисынға, суырыпсалмалыққа құрылуы

10. Сыни пікірдің өзіндік ерекшелігі:

А) Жұмыстың қысқаша мазмұны мен өзектілігін, артықшылығы мен кемшілігін көрсету, сыни талдау жасау

В) Жеке тұлғаның кез келген жағдайдағы мәселені зерттеп, қорытып, өз ойын еркін жеткізе алуы

С) Нақты сөзге дайындық

Д) Бірнеше адамның жиынтық ойы

Е) Терең ойлау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 52 бет

Мүмкіндіктері: Сыни хабарлама - шағын зерттеу, шығарма жетістіктері мен кемшіліктері туралы хабарлау, баяндау. Сыни мақала – әдеби сынның негізгі жанрларының бірі. Сыни мақалада көркем шығарманың тақырыбына, идеялық мазмұнына, тілі мен стиліне талдау жасалып, баға беріледі.

11. Тыныс белгілері дұрыс қойылған сөйлемді анықтаңдар.

А) Қойнауы бағалы балықтарға бай, жағасы қамысты теңіз еді.

В) Арал теңізі Қазақстанның інжу-маржаны.

С) 1960-жылдардан бастап Арал теңізін игеру қолға алынды.

Д) Халық санының, өсуіне орай суға деген қажеттілік те артты.

Е) Апатқа ұшырағанға дейінгі тұздылығы – 10–12% болған.

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 39 бет

Мүмкіндіктері: Тыныс белгілері айтайын деген ойды нақтылы, дәл түсінікті етіп жеткізу үшін, сондай-ақ баяндалмақшы пікірді ала-құла етпей, айқын білдіру үшін қолданылады. Бұл - тыныс белгілерінің басты қасиеті. Қойнауы кәсіптік бағалы балықтарға бай, жағасы қоға мен қамыс- ты теңіз еді.

12. Ахмет Байтұрсынұлының сынға берген анықтамасы:

А) Адам ісінен шыққан нәрсені тексеріп, баға беру

В) Шешендік нақыл, мақал, мысал, жұмбақ, жауап

- C) Бір адамға арнайы айтылған сәлем, сын, әзіл, бата
- D) Күнделікті дайындық
- E) Тезис

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 45 бет

Мүмкіндіктері: Ұлы ғалым Ахмет Байтұрсынұлының сынға берген анықтамасы «Сын деп адам ісінен шыққан нәрсені тексеріп, баға беруді айтамыз. Сынға салынатын нәрсе көп адам күшімен, ісімен жасалған мемлекет сияқты ұлы нәрсе болуы да ықтимал.

13. Жұрт алдында сөйлеудің дайындық жолдары:

- A) Психологиялық дайындық, нақты сөзге дайындық, күнделікті дайындық
- B) Шығармашылығын дамыту
- C) Жиналыс, конференция, съездерге көп қатысу
- D) Өз бетінше дайындық
- E) Тындаушылармен жиі сұхбаттасу

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 46 бет

Мүмкіндіктері: Жұрт алдында сөйлеуге негіз болатын себеп : Психологиялық дайындық, нақты сөзге дайындық, күнделікті дайындық. Ол үшін көп ізденуі, сөйленер сөздің сапасын арттыратын шарттарды, қағидаларды терең білуі тиіс.

14.Төле бидің нақыл сөзін табыңдар.

- A) Шешендіктен не пайда,
Артында сөзі қалмаса?
Батырлықтан не пайда,
Халқына қайран қылмаса?
- B) Ақыл деген – дария,
Алдын тоссаң, тоқырар.
- C) Сөз анасы – құлақ,
Су анасы – бұлақ,
Жол анасы – тұяқ.
- D) Тату болса, ағайын жақын,
Ақылшы болса, апайың жақын.

Е) Өсиетке терең бол, Өсек сөзге керең бол!

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.38 бет

Мүмкіндіктері: Төле Әлібекұлы (1663–1756) — қазақтың қоғам қайраткері, шешен, Ұлы жүздің бас биі, Қазыбек, Айтеке бидің қолдауымен үш жүзге төбе би болып сайланған. Артында "бүтін билікке Төле би жеткен" деген сөз қалған тарихи тұлға. "[Жеті жарғыны](#)" жасаушылардың бірі.

15.Сөйлемнің берілу формасын анықтаңдар. Еркіндігіңе қамыт туссе, елдігіңнен не қайыр?

А) Нақыл сөз

В) Мәтел

С) Мақал

Д) Проблемалық сұрақ

Е) Сілтеме

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің 11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.

Мүмкіндіктері: Нақыл сөздер (Афоризмдер) — күрделі мәселелерді терең ете дәл жеткізетін ой шалымы кең, қысқа қайырымды шешен сөз. Ол — көп қырлы, түйіндеуге бай, көркемдік дәрежесі жоғары сападағы, қанатты сөз айшығы данышпан ақылдың төзінен, ой көзі айқын керінетін сөз жасаушы ұлы шебердің мүсіндеуінен шыққан іші – алтын, сырты – күміс сөз төресі.

16.«Өзіңе-өзің кәміл бол, халқыңа әділ бол!» шешендік сөзінің авторы кім?

А) Төле би

В) Қазыбек би

С) Келдібек би

Д) Керей хан

Е) Ақтамберді жырау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.66 бет.

Мүмкіндіктері: Көп қолдың ағасы бол!

Ақты ақ деп бағала,

Қараны қара деп қарала.

Өзегің талса өзен бойын жағала

Басыңа іс түссе,

көпшілікті сағала.

Өзіңе-өзің кәміл бол,

Халқыңа әділ бол,

Жауыңа қатал бол,

Досыңа адал бол! Төле бидің даналығы, шешендік сөзі.

17. Шешендік сөздің жанрлық мазмұнына қарай бір түрі –

- A) Шешендік толғау
- B) Тума талант
- C) Айтыс-даулар
- D) Жер дауы
- E) Пернелі сөз

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.66 бет.

Мүмкіндіктері: Жанр мазмұнына қарай шешендік арнау, шешендік толғау, шешендік дау болып үш салаға бөлінеді. Даудың әрқайсысы бірнешеге (жер, жесір, құн, мал, ар даулары) жіктеледі. Шешендік арнау бата, тілек, әзіл-сын, көңіл айту, естірту, т.б. нұсқалардан тұрады. Шешендік толғауға қоғам, заманға байланысты тағылым-тәрбиелік мәні бар тақпақ, термелер жатады.

18. Руаралық не еларалық қылмыстық, азаматтық істерді шешу барысында айтылатын шешендік сөз –

- A) Шешендік дау
- B) Шешендік арнау
- C) Шешендік толғау
- D) Термелі сөзі
- E) Бата

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.66 бет.

Мүмкіндіктері:

Шешендік дау - қазақы ортада руаралық немесе тайпааралық егестерді және осының өршіген түрі - сан алуан тартыстарды білдіретін ұғым. Сондай-ақ дауға ерекше өршігіп ру-қауым деңгейіне жеткен тұлғааралық дау-дамай да жатқызылады. «Жеті жарғы» заңдар жинағында көрсетілгендей дауды шешу билер мен ақсақалдарға жүктелген.

19. Шешендік дауға қойылатын негізгі талаптар:

A) Айтылар ойдың мазмұны терең, мәнді, шындықпен астасқан, дәлелді болуы
B) Өмір, дүние сыры, адамдар қатынасының түйінін шешу
C) Қоғамдық- әлеуметтік жайға алаңдаушылық; саясатқа күмән; философиялық талдау

D) Көп дерек жинау

E) Сырт келбеті

Дұрыс жауабы: A

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.77 бет

Мүмкіндіктері: Шешендік дауға қойылатын негізгі талаптар : 1)Айтылар ойдың мазмұны терең, мәнді, шындықпен астасқан, дәлелді болуы

2) Көркемдегіш құралдар мен амал-тәсілдерді ұтымды пайдалану.3) Ой шындығын астасып, дәлелді және шындықпен астасып , дәлелді және шешеннің жеке стилі болуы тиіс.

20. Құрдастардың, нағашы мен жиеннің, жезде мен балдыздың арасындағы өткір қалжың, қағытпа сөздер пікірталастың қай түріне жатады?

A) Сөз талас

B) Ойталқы

C) Ойкөкпар

D) Айтыс

E) Пікір алмасу

Дұрыс жауабы: A

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 65 бет

Мүмкіндіктері: **Сөзталас – қандай да бір мәселені көпшілік арасында талқылау. Сөзталас баяндамаларды талқылағанда, хабарламалар жасағанда, жиналыстар мен конференцияларда, сондай-ақ сотта орын алады.**

21. Асты сызылған тіркестің лексикалық қатарын анықтаңдар. Зияткерлік миграция – белгілі бір себептерге (жұмыс бабы немесе оқу орнының ауысуы) байланысты басқа мемлекетке қоныс аудару.

- A) Термин
- B) Кәсіби сөз
- C) Диалект сөз
- D) Неологизм
- E) Эвфемизм

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 71 бет

Мүмкіндіктері: Жаһандану процесінде білікті мамандарға қол жеткізудегі бәсекелестіктен зияткерлік миграция (маманның белгілі бір себептерге байланысты басқа мемлекетке қоныс аударуы) туындады.

22. «Реэмиграция» терминінің білдіретін мағынасын анықтаңдар.

- A) Көшіп кеткендердің қайта оралуы
- B) Әскери тұтқындарды босату
- C) Сыртқы миграция
- D) Босқындарды туған еліне қайтару
- E) Ішкі миграция

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 67 бет

Мүмкіндіктері: Репатриация (лат. repatriatio — Отанға оралу) — түрлі себептермен бөгде мемлекет аумағында қалған адамдарды Отанына қайтару.

23. Ресми ісқағаздардың түрлерін табыңдар.

- A) Бұйрық, ереже, сенімхат, тілхат, қолхат
- B) Өтініш, түйіндеме, миграциялық саясат
- C) Келісімшарт, репатриант
- D) Бейресми дерек, хабарландыру, мінездеме
- E) Интонация, хаттама

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.70 бет

Мүмкіндіктері: **Стильдің бұл түрі құқықтық қарым-қатынас, әкімшілік саласында, кеңсе қызметінде қолданылады. Арнайы орындарда алдын ала дайындалған үлгілері де болады.**

24. «Орындау міндеттелсін, баса көңіл бөлінсін, қамтамасыз етілсін» тіркестерінің қай стильге жататынын ажыратыңдар.

- А) Ресми ісқағаздар стилі
- В) Ғылыми стиль
- С) Көркем әдебиет стилі
- Д) Публицистикалық стиль
- Е) Ауызекі сөйлеу стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.70 бет

Мүмкіндіктері: **Іс-қағаздардың мынадай түрлері бар:**

Ресми стиль — ресми қатынастар аясында қызмет ететін стильдің бірі. Ресми құжаттар мен іс қағаздарының стилі деп те аталады.

25. Сөйлемнің стилін анықтаңдар. Миграция – адамдардың қандай да бір аумақ шекарасынан өтіп, ұзақ уақытқа немесе біржолата қоныс тебу процесі

- А) Ресми ісқағаздар стилі
- В) Ғылыми стиль
- С) Ауызекі сөйлеу стилі
- Д) Публицистикалық стиль
- Е) Көркем әдебиет стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.64 бет

Мүмкіндіктері: Миграция (лат. migratio – «көші-қон», «қоныс аудару») – адамдардың қандай да бір аумақтың шекарасынан өтіп, ұзақ уақытқа немесе біржолата қоныс тебу процесі. Осы негізде халықаралық және ішкі миграция анықталады. Ішкі миграция ел халқының жалпы санын өзгертпейді, ал халық-аралық миграция әлем елдеріндегі халық санының өзгеруіне әкеледі, көбіне азаматтықты өзгерту орын алады.

26.«Публицистика» термині қандай ұғымда жұмсалады?

- A) Қоғам өмірі үшін маңызды мәселелерді талқылау
- B) Әлеуметтік-тұрмыстық мәселелер
- C) Діни бағыттағы мәселелер
- D) Соттағы сөздер
- E) Шешендік сөздер

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.92 бет

Мүмкіндіктері: Публицистика (латынша: көпшілік, әлеумет)—қоғам өмірі үшін маңызды мәселелерді талқылау деген ұғымда жұмсалады.

Публицистикалық стиль қоғамдық талапқа сай жазылған шығармалардың негізінде қалыптасады. Белгілі бір тілде публицистиканың өз алдына бөлек стиль болып қалыптасуы қоғамдық сананың өскенін, артқанын көрсетеді. Тілдің басқа стильдері сияқты публицистикалық стиль де бірыңғай болып келмейді. Бірқатар лингвистер публицистикалық стильдің жазбаша түріне саяси тақырыпқа жазылған [газет, журналдардағы](#) мақалалар, [памфлет](#), [очерк](#) т. б. шығармаларды, шешендік сөздер публицистикалық стильдің ауызша түріне жатады.

27.Стиль түрін көрсетіңдер. Бұл шара жол-көлік ережесін сақтай бермейтін көлік жүргізушілерін қауіптен сақтауға септігін тигізбек.

- A) Публицистикалық стиль
- B) Ғылыми стиль
- C) Ауызекі сөйлеу стилі
- D) Көркем әдебиет стилі
- E) Ресми ісқағаздар стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.101 бет

Мүмкіндіктері: Публицистикалық стиль жұртқа үндеу, үгіт айтуда пайдаланылады. Мұндай үндеуге, үгітке қоғам үшін және дәл сол кезеңде зор мәні бар мәселелер тақырып болады. Мысалы, саяси, экономикалық, экологиялық, мәдени, моральдық мәселелер. Үндеудің, үгіттеудің мақсаты - жұртшылықты қоғамдық мәні бар іске қатыстыру, жұртшылықтың санасына ықпал ету

28. Публицистикалық үндеудің мақсаты:

- A) Жұртшылықты қоғамдық мәні бар іске қатыстыру, жұртшылықтың санасына ықпал ету
- B) Жаңалықтардан хабардар ету
- C) Шығарманың мазмұнымен таныстыру
- D) Газет-журналдар тарату
- E) Халықты бір жерге жинау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 101 бет

Мүмкіндіктері: жұртқа үндеу, үгіт айту үшін қолданылады; қоғамдағы маңызды мәселелер тақырып болады: саяси, экономикалық, экологиялық, мәдени, моральдық мәселелер; сөз нақты, жинақы, тұжырымды құрылады; экспрессивті, епінді болады;

29. Шешендік сөздің құрылысына қарай түрлері:

- A) Термелі сөз, пернелі сөз
- B) Шешендік толғау, шешендік дау
- C) Айтыстар, даулар
- D) Жер дауы, құн дауы
- E) Шешендік арнау, шешендік толғау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 88 бет

Мүмкіндіктері: Шешендік сөздер мазмұны мен құрылысы жағынан мақал-мәтелге, аңыз-әңгімелерге, толғауларға, айтыстарға жақын. Композициялық құрылысына қарай пернелі сөз, термелі сөз болып екі топқа бөлінеді. Қара сөзбен айтылғандары – пернелі сөз, толғау, тақпақ түріндегілері термелі сөз деп аталады.

30. «Өнертабыс» сөзіне сәйкес келетін қатарды көрсетіңдер.

- A) Электронды бесік
- B) Қоғам айнасы
- C) Демократиялық процесс
- D) Ғылыми шолу
- E) Публицистикалық шығарма

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.94 бет

Мүмкіндіктері: Өнертабыс - бұрын қолданыста болмаған жаңа дүниені жасап шығару немесе затты жасаудың әдісін өзгеше тәсілін ұсыну. Өркениет дамығаннан бері адамдар сан алуан жаңа заттарды құрастырып, біздің жұмысымызды жеңілдететін әдістерді ойлап тапты. Осы өнертабыстар адамдардың жұмысын тездетіп, оңайлатып қана қоймай, сол еңбектің қаржылық шығынын да азайтты. Кейбір өнертабыстар қауіпсіздік шараларын да барынша жеңілдетті.

31. «Өнер – ризық, несібе таусылмайтын...» шешендік сөзінің авторы –

- A) Шойынбет би
- B) Олжабай батыр
- C) Байғозы батыр
- D) Ағыбай батыр
- E) Сыздық төре

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.88 бет

Мүмкіндіктері: Бір үлкен жиында Шойынбеттің тапқырлығын сынамақ болған Сыздық төре: «Дәулет артық па? Бақ артық па? Өнер артық па? Тіл байлық артық па?» – деп сұрапты.

Сонда Шойынбет:

Дәулет – қолдың кірі жусаң кететін,

Бақ – сел-көшкін уақытпен өлшенген.

Өнер – ризық, несібе таусылмайтын,

Тіл байлық – ізгілік мұрат,

Ұрпаққа сөз қалдыратын, – деп жауап берген екен.

32. Пікір алмасуға жатпайтын форманы ажыратыңдар.

- A) Ғылыми хабарлама
- B) Іскерлік сессия
- C) Семинар
- D) Арнайы комиссияның мәжілісі

E) Көпшілік қатысатын митинг

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.84 бет

Ғылыми хабарлама – ғылым негізде жасалатын өзіндік қалыптасу принциптері бар, стильдік өңі ерекше әдеби тілдің ғылымға қызмет ететін бір тармағы.

33. Орфографиялық нормаға сай жазылған қатарды табындар.

- А) Батут, көлік-жай
- В) Балмұздақ, жемісті мұз
- С) Тұс қағаз, өнертабыс
- Д) Секіру қондырғысы, қойлым
- Е) Кино театр, сериал

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.91 бет

Мүмкіндіктері: Орфография (лат. orthographia, грек ὀρθός – дұрыс, γράφειν – жазу) – сөздерді дұрыс жазу ережелерінің жиынтығы және оны қарастыратын тіл білімінің бір саласы. Орфография дыбыстарды (фонемаларды) әріппен таңбалауды, сөздерді, оның бөлшектерін бірге, бөлек немесе дефис арқылы жазуды, бас әріптердің қолданылуын, тасымал тәртібін белгілейді. Орфография емле мағынасында да қолданылып, тыныс белгілерінің қойылу тәртібін де көрсетеді.

34.Шешендік сөз құрылымына қарай бірнеше бөліктен тұрады:

- А) Кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды
- В) Басы, ортасы, аяғы
- С) 1-бөлім, 2-бөлім, 3-бөлім
- Д) Хабарлау, түсіндіру, қорытындылау
- Е) Толғау, арнау, дау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.95 бет

Мүмкіндіктері: Шешендік сөздер құрылымы бірнеше бөліктен (Кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды) тұрады. Кіріпе бөлімі қысқа ықшам болады. Негізгі бөлімде басты мақсат айтылады. Қорытынды- негізгі бөлімде айтылған ойдың түйіні айтылады.

35. Публицистикалық стильдің жанрлары:

- А) Репортаж, мақала, очерк
- В) Өлең, поэма, дастан
- С) Әңгіме, повесть, роман

- D) Драма, комедия
- E) Арнау, толғау, дау

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.101 бет

Мүмкіндіктері: Репортаж журналистік іс-әрекеттің бір түрі; оқиға орнынан баспа, радио, теледидар арқылы берілетін, ішкі және халықаралық өмір оқиғалары туралы ақпарат, әңгіме. Репортаж оқиға болған жердің топырағында туады. Сондықтан да репортаж дегеніміз-оқиғаның өзі. Репортаждың басқа жанрлардан ерекшелігі-өткен оқиғаны емес, болып жатқан оқиғаны сол бойда баяндайды, соны суреттейді. Ол жаңадан ғана қонған космонавтар туралы да, іске қосылып жатқан құрылыс, жаңа ашылған стадион немесе мәдениет сарайы жайында да, қалай болғанда да болып жатқан оқиға ғана баяндалады. Мақала - қоғамдық-әлеуметтік мәселелер туралы жазылған публицистикалық жанрдағы шығарма. Очерк мақсаты – ақпаратты қызғылықты етіп және байытып беру, алған әсерімен бөлісу арқылы оқырманды қызықтыру. Очерк журналистің құрғақ фактілерді ой елегінен өткізіп, жанымен сезініп, оқырман жүрегіне жеткізуді талап етеді. Фактілер барынша көркемделіп, әдеби бағытта өрбиді және оларды баламалап беруге болады.

36. Стиль түрін көрсетіндер. Дүниежүзінде туризм экономикалық маңызы зор сала болып есептеледі.

- A) Публицистикалық стиль
- B) Ғылыми стиль
- C) Ауызекі сөйлеу стилі
- D) Көркем әдебиет стилі
- E) Ресми ісқағаздар стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.107 бет

Мүмкіндіктері: Публицистика (латынша: көпшілік, әлеумет)—қоғам өмірі үшін маңызды мәселелерді талқылау деген ұғымда жұмсалады.

Публицистикалық стиль қоғамдық талапқа сай жазылған шығармалардың негізінде қалыптасады. Белгілі бір тілде публицистиканың өз алдына бөлек стиль болып қалыптасуы қоғамдық сананың өскенін, артқанын көрсетеді.

37. Орфографиялық нормаға сай жазылған сөзді анықтаңдар.

- A) Спорттық бағдарлау

- В) Мульти спорт
- С) Рафтинг
- Д) Альпинизм
- Е) Шыңға-шығу

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 110 бет

Мүмкіндіктері: Спорттық бағдарлау – бұл қызықты да тартымды, белсенді демалыстың тамаша бір бұқаралық түрі. Бұл спорт түрімен әр-түрлі спорттық біліктілігі бар және дене дайындығы арқалай жас ерекшеліктері бойынша үлкені де, кішісі де айналыса алады.

38. Қорғаушының сөзі шешендіктің қай түріне жататынын анық- таңдар.

- А) Соттағы шешендік сөздер
- В) Әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздер
- С) Әлеуметтік-саяси шешендік сөздер
- Д) Академиялық шешендік сөздер
- Е) Діни шешендік сөздер

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 110 бет

Мүмкіндіктері: Қазіргі шешендіктің түрлері тақырыбы мен мазмұнына қарай бөлінеді. Шешендер оқу-білім, оқу-ағарту, тәлім-тәрбие, мәдениет-өнер тақырыптарын қозғаған көркем сөз иелері- ақындар мен жазушылар болса. Тыңдаушы топ білім-ғылым, оқу-ағарту саласындағы көпшілік.

39. Әлеуметтік-тұрмыстық мазмұндағы шешендік сөздер:

- А) Мерейтойларда, салтанатты жиындарда, қаралы жиындар мен астарда, елшіліктер қабылдауында айтылатын сөздер
- В) Ғылыми хабарлама
- С) Қорғаушының сөзі
- Д) Шешендік арнау
- Е) Уағыз

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің 11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 118 бет

Мүмкіндіктері: Әлеуметтік-саяси тақырыптағы шешендік сөздер, бұларға осы тақырыптарға жасалған баяндамалар, сөйленетін сөздер, митинг, конференцияда айтылатын сөздер, хабарламалар, баяндамалар, радио, теледидардан ауызша жүргізілетін саяси-әлеуметтік шолулар жатады.

40. Білім-ғылымдық мазмұндағы шешендіктің түрін көрсетіңдер.

- A) Баяндама
- B) Қорғаушының сөзі
- C) Патриоттық тақырыптағы сөз
- D) Шешендік толғау
- E) Уағыз

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің 11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 115 бет

Мүмкіндіктері: Академиялық шешендік, бұл топты жоғары оқу орындарында оқылатын дәрістер, ғылыми баяндама, хабарлама, шолулар құрайды.

41. Дәріс шешендіктің қай түріне жататынын табыңдар.

- A) Білім-ғылымдық мазмұндағы шешендік сөздер
- B) Соттағы шешендік сөздер
- C) Діни шешендік сөздер
- D) Әлеуметтік-саяси шешендік сөздер
- E) Әлеуметтік-тұрмыстық шешендік сөздер

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 115 бет

Мүмкіндіктері: Білім ғылымдық мазмұндағы (академиялық) шешендік сөздердің қолданылатын орындары мен түрлері:

- 1) жоғары оқу орындарындағы дәрістер;

- 2) ғылыми конференциялар, симпозиумдардағы баяндамалар;
- 3) ғылыми жоба қорғау және диссертациялық ғылыми кеңестерде сөйленетін сөздер.

42. Мәдени-танымдық туризмнің белгісін ажыратыңдар.

- A) Рухани құндылықтармен таныстыру
- B) Байдаркамен жүзу
- C) Шаңғы спорты
- D) Альпинизм
- E) Джип-тур

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 110 бет

Мүмкіндіктері: Мәдени-танымдық туризм дегеніміз – туристерді мәдени құндылықтармен таныстыру. Оған әртүрлі тарихи, архитек- туралық және мәдени кезеңдермен танысу үшін музейлерге, тарихи және архитектуралық ескерткіштерге бару, театрлан- дырылған немесе музыкалық қойылымдарды тамашалау, діни мерекелерге, сурет көрмелеріне бару жатады.

43. Туризмге қатысты терминдер қатарын ажыратыңдар.

- A) Маунтинбайк, рафтинг
- B) Симпозиум, мәжіліс
- C) Ғылыми кеңес, сурет көрмесі
- D) Тренинг, шолу
- E) Бұғымен серуендеу, сот процесі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 110 бет

Мүмкіндіктері: Туризм үлкен екі түрге бөлінеді: 1) ішкі (ұлттық) туризм;

2) халықаралық (шетелдік) туризм. Мазмұнына қарай туризмнің бірнеше түрі бар.

44. Қазақстандағы ең танымал туристік нысанды белгілеңдер.

- A) Бурабай
- B) Қаратау

- C) Сарысу
- D) Марқакөл
- E) Балқаш

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.125 бет

Мүмкіндіктері: «Бурабай» ұлттық саябағының жалпы аумағы 83510 гек- тарды құрайды. Оның 47400 гектары – орманды алқап. Ұлттық саябақ – республикалық деңгейде ерекше қорғалатын табиғи орындардың қатарына жататын мемлекеттік мекеме. Бұл жер- де өсімдіктің 757 түрі бар, оның 12-сі Қызыл кітапқа енгізілген.

45. Тыныс белгісі дұрыс қойылған сөйлемді ажыратыңдар.

- A) Туризм өз ішінен бірнеше түрге бөлінеді: әлеуметтік, спорттық, емдік-сауықтыру, мәдени-танымдық және т.б.
- B) Туризм өз ішінен бірнеше түрге бөлінеді, әлеуметтік, спорттық, емдік-сауықтыру, мәдени-танымдық және т.б.
- C) Туризм өз ішінен: бірнеше түрге бөлінеді – әлеуметтік, спорттық, емдік-сауықтыру, мәдени-танымдық және т.б.
- D) Туризм – өз ішінен бірнеше түрге бөлінеді: әлеуметтік, спорттық, емдік-сауықтыру, мәдени-танымдық және т.б.
- E) Туризм өз ішінен бірнеше түрге бөлінеді – әлеуметтік, спорттық, емдік-сауықтыру, мәдени-танымдық және т.б.

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева.106 бет

Мүмкіндіктері: Тыныс белгілері (не пунктуация) - тіл білімінде жазуға тән шартты белгілер жүйесі.¹

46. Сөйлемнің стилін ажыратыңдар. Керей хан (туған жылы белгісіз – 14/3) – қазақ хандығының негізін қалаушы екі ұлы тарихи тулғаның бірі, алғашуы қазақ ханы.

- A) Ғылыми стиль
- B) Көркем әдебиет стилі
- C) Ресми ісқағаздар стилі
- D) Публицистикалық стиль
- E) Ауызекі сөйлеу стилі

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 6 бет

Мүмкіндіктері: Керей хан – Қазақ хандығының негізін қалаушы екі тари- хи тұлғаның бірі, алғашқы қазақ ханы. XV ғасырдың 50-жыл- дары Мұхаммед Хайдар Дулатидың «Тарих-и Рашиди» атты еңбегінде Керей ханның есімі туысы Жәнібек ханмен бірге Қазақ хандығының құрылуына қатысты оқиғаларда алғаш рет атала бастайды.

47.Сөйлемдегі терминді анықтаңдар. Айқастың 5-раундында Г.Головкин 36-жеңісіне қол жеткізді.

А) 5-раундында

В) 36-жеңісіне

С) Қол жеткізді

Д) Айқастың

Е) Г.Головкин

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 23 бет

Мүмкіндіктері: Кубок, олимпиада, раунд, футбол, рекорд, ринг, чемпион, клуб, команда, стадион, лига, спорт, турнир.

48.Тыныс белгісі дұрыс қойылған сөйлемді анықтаңдар.

А) Қазақ жерінің, қазақ елінің ең сұрапыл қасіреті –«Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» оқиғасы.

В) 1723-жылдың көктемінде қазақ еліне жоңғарлар жеті түмен әскерімен басып кірген еді.

С) Бейбіт өмір сүріп жатқан халықты талан-таражға салып азық-түлік мал-мүлкін тартып алуды көздеді.

Д)Барлық қазақ жан-жаққа тарап кейбірі Самарқандқа, кей- бір тайпа-рулар Қызылқұмға – Қарақұмға өтеді.

Е) Сөйтіп, бұл оқиға «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» деген атауға ие болады.

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 12 бет

Мүмкіндіктері: «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» – қазақ халқының жоңғар шапқыншылығы (1723–1725) салдарынан басынан кешкен ауыр қасіретін, босқыншылыққа ұшыраған кезеңін бейнелейтін ұғым.

49. «Болашақтың энергиясы» тақырыбымен өткен еліміздегі ауқымды іс-шараны анықтаңдар.

- A) «ЭКСПО-2017»
- B) Қысқы Азия ойындары
- C) Қысқы универсиада
- D) Саммит
- E) ЕҚЫҰ-ның жиыны

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 26 бет

Мүмкіндіктері: «ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрмесі 2017 жылдың 10 маусымынан 10 қыркүйегіне дейін Қазақстан астанасында өтті. «Болашақ энергиясы» тақырыбында өткен «ЭКСПО-2017» көрмесінің бойтұмары «Сәуле», «Қуат», «Мәлдір» болды.

50 «Ел іші – өнер кеніші» сөйлемінде сызықшаның қойылу себебін анықтаңдар.

- A) Оңашаланған айқындауышқа байланысты қойылған.
- B) Бастауыш та, баяндауыш та ілік тұлғалы зат есім болған-дықтан қойылған.
- C) Бастауыш атау септігіндегі сөзден, баяндауыш жіктік жалғауының 3-жағындағы атау тұлғалы сөзден болғандықтан қойылған.
- D) Құрмалас сөйлемге байланысты қойылған.
- E) Төл сөз бен автор сөзіне байланысты қойылған.

Дұрыс жауабы: А

Пайдаланған әдебиет: Қазақ тілі: жалпы білім беретін мектептің

11-сыныбының жаратылыстану-математикалық бағытына арналған оқулық. / Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева. 18 бет

Мүмкіндіктері: Оңашаланған айқындауыш — айқындайтын сөзінен соң тұрып, оқшауланып айтылатын, тұтастық дарасы, жалпының нақтылығы және сипаттамасы ретінде жұмсалатын сөздер тіркесі.

51. С.Сейфуллин шығармасы:

- A) «Сыр сандық»
- B) «Таза бұлақ»
- C) «Жер қазғандар»
- D) «Жазғытұры»
- E) «Домбыра»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығармалардың атауын білуді талап етеді.

Шығармалар-бұл белгілі бір қызметті сәтті жүзеге асырудың шарты болып табылатын және адамның оны ұйымдастыру және жүзеге асыру тәсілдерін қаншалықты тез және мұқият, оңай және берік игеретіндігінде көрінетін жеке тұлғаның ерекшеліктері.

52. С.Сейфуллиннің «Тар жол, тайғақ кешу» романы – ... шығарма.

- A) Мемуарлық
- B) Биологиялық
- C) Лирикалық
- D) Дұрыс жауап жоқ
- E) Публицистикалық

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Кез-келген шығарманың өзіндік жазылу стилі бар.

53. С.Сейфуллиннің мектепке арнап жазған оқулығы:

- A) Көркем әдебиет

- В) Тарих
- С) Қазақ тілі
- Д) Әліппе
- Е) Математика

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Шығармалар-бұл белгілі бір қызметті сәтті жүзеге асырудың шарты болып табылатын және адамның оны ұйымдастыру және жүзеге асыру тәсілдерін қаншалықты тез және мұқият, оңай және берік игеретіндігінде көрінетін жеке тұлғаның ерекшеліктері.

54. С.Сейфуллиннің «Сыр сандық» өлеңі не туралы?

- А) Достық
- В) Сандық
- С) Домбыраның пернесі
- Д) Тауық
- Е) Шың

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

«Сыр сандықтың» басты идеясы – дос қадірін білу, достыққа адалдық. Шынайы достық туралы терең толғанған ақынның жан дүниесі таза, ешкімге қиянаты жоқ деген мағынаны ұстану.

55. І.Есенберлин қазақ әдебиетінде негізін салған жанр:

- А) Тарихи роман
- В) Пьеса
- С) Новелла

D) Эссе

E) Очерк

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Тарихи романда тарихи адамдардың саны қыруар және олардың басым бөлігінің көркем туындыда көрінуге тиісті қырлары, яғни мінез-құлқы, ой дүниесі, дүниетанымы, сыртқы-ішкі портреттері, психологиялық ерекшеліктері бірсыдырғы жақсы ашылған.

56. І.Есенберлиннің «Қаһар» романының кейіпкері:

A) Кенесары

B) Абай

C) Ыбырай

D) Олжас

E) Ажар

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 41-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Қазақ хандығының бостандық пен тәуелсіздік жолындағы күрес тарихи романдардың баты ерекшелігі мен тақырыбы. Онда атақты тұлғалар бейнесі жасалады. Романда [Кенесары ханның](#) 1837-1847 жылдар арасындағы [Ресей империясының](#) қазақ жерінің отаршылығына қарсы күрес туралы айтылады. Онымен бірге, шығармада басқа да ұлы қайраткерлер мен үлкен рөл ойнаған тұлғалар туралы айтылады.

57. І.Есенберлин қалам тартпаған әдебиет жанры:

A) Фантастика

B) Пьеса

C) Роман

D) Өлең

Е) Поэма

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 42-бет.

Бұл тапсырмада әдебиет жанрларын білу маңызды.

І,Есенберлин қалам тартпаған жанр фантастика.

58. «Көшпенділер» трилогиясында қазақ халқының неше ғасырлық тарихы баяндалған?

А) 5

В) 2

С) 3

Д) 1

Е) 11

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 42-бет.

Бұл тапсырмада трилогияның мазмұнын білу маңызды.

Бұл тапсырмада трилогияның мазмұнын білу маңызды.

Көшпенділер трилогиясында бес ғасырлық оқиға, яғни, XV-XIX ғасыр аралығындағы [Қазақ хандығы](#) өмір сүрген кезең суреттеледі.

59. А.Сүлейменовтің төл шығармалары:

А) «Бесін», «Кек»

В) «Сыр сандық»

С) «Абай жолы»

Д) «Әке мен бала»

Е) «Ертегілер әлемі»

Дұрыс жауабы: А

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді. А. Сүлейменов әлемдік әдебиеттің, соның ішінде модернизм үлгісінің сұлу өрнектерін өз прозасына шебер көшіре білген жазушы. “Бесін” (1970)., Кек” (2001) драмалық жинағы

60. А. Сүлейменовтің шығармашылығы жайлы жазылған кітап:

- А) «Парасат падишасы»
- В) «Сыр сандық»
- С) «Көкшетау»
- Д) «Абай жолы»
- Е) «Кек»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р. Зайкенова, Р. Сакенова, Л. Н. Нұрланова. - Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 42-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

А. Сүлейменов шығармашылығының аса ерекшелігі-тереңнен тартатын генетикалық коды және оның жасырындығы, ойға шертіп тұратындықтан да небір интерпретацияларға мүмкіндік беретіні.

А. Сүлейменовтің шығармашылығы жайлы «Парасат падишасы» естеліктер кітабы.

61. А. Сүлейменовтің Біржан сал өміріне арналған шығармасы:

- А) «Адасқақ»
- В) «Абай жолы»
- С) «Бесін»
- Д) «Хан Кене»
- Е) «Жетінші палата»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р. Зайкенова, Р. Сакенова, Л. Н. Нұрланова. - Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 42-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді. Өнерді серік еткендердің ішіндегі өркештісі сал Біржанның өмірі арқылы ән мен әншілік тағдырдың ғақлиясын шерткен

жазушы Асқар Сүлейменовтің «Адасқақ» (1988) повесі Біржан сал өміріне арналған шығармасы

62. «А.Сүлейменовтің «Бесатары» – қызыл империяға қарсы атылған оқ» деген пікірді айтқан:

- A) С.Елубай
- B) Ә.Бөпежанова
- C) А.Аханбайқызы
- D) М.Есжанова
- E) Р.Сыздықова

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 43-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Қазақтың қарсылық қозғалысының Асқар Сүлейменов сияқты көрнекті өкілдері қағазға ғана жүгінді. Қарсылығын солай білдірді. Сөйтіп барып «Бесатарды» қолға алды. «Бесатар» қызыл империяға қарсы атылған оқ болды деген пікірді айтқан Смағұл Елубай.

63. А.Сүлейменовтің Мемлекеттік сыйлық алған шығармасы:

- A) «Ситуациялар»
- B) «Абай жолы»
- C) «Көкшетау»
- D) «Сыр сандық»
- E) «Екі дос»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 43-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

“Ситуациялар” үштағаны үшін (“Жетінші палата”, “Қыздай жесір – штат қысқарту”, “Төрт тақта жайнамаз” драма-диалогтары) Сүлейменовке ҚР Мемлекеттік сыйлығы берілді (1996).

64. Асқар Сүлейменовтің «Бесатар» повесінің алғашқы үзінділері қай жылы жарияланды?

- A) 1968 жылы
- B) 2001 жылы
- C) 2008 жылы
- D) 2003 жылы
- E) 2005 жылы

Асқар Сүлейменовтің «Бесатар» повесі 1968 жылы жазылып, үзінділері «Лениншіл жас» (қазіргі «Жас Алаш») газетінде жарияланған. Көзі тірісінде «Бесін» деп аталған тұңғыш әңгімелер, повестер жинағы 1970 жылы «Жазушы» баспасынан шығады. Бұл туралы жазушы Ғабит Мүсірепов «Кітап аты – «Бесін», авторы – Асқар» («Қазақ әдебиеті», 1970 жылы 25 сентябрь) деген мақалажазды: «Менің алдымда Сүлейменұлы Асқардың «Бесін» атты кітабы жатыр. Соған кірген «Бесатар» атты повесі мені көптен қызықтырып жүр. Жас жазушының өзіндік бет алысын, болашақтағы өрісі мен өресін аңдағандай боламын.

65. Қасым Аманжолов 1930 жылы Алматыға келіп, бір жыл қай газетте жұмыс істейді.

- A) «Лениншіл жас»
- B) «Қазақстан әйелдері»
- C) «Жас Алаш»
- D) «Егемен Қазақстан»
- E) «Шымкент келбеті»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 46-бет.

Бұл тапсырмада қазақ газеттерінің шығуын білу маңызды.

Қасымның асау рухы, бейнелік әлеміндегі қадам басқан сайын әрі өр, әрі «кішіпейіл», әрі дана, әрі «бала» сөз саптау, бейнелеу үлгілері – бұған дейінгі қазақ поэзиясында ұшыраспаған қисапсыз жаңалықтар. Алғашқы өлеңдерін де осы кезде жазады. 1930 жылы Алматыға келіп, біраз уақыт "Лениншіл жас" газетінде істейді. 1931 жылы Ленинградтағы орман шаруашылығы институтына түсіп оқиды.

66. Қ.Аманжоловтың кең көлемді поэмалары:

- A) «Жамбыл тойында», «Күпия қыз», «Ақын өлімі туралы аңыз»

В) «Абай жолы»

С) «Батыр Баян»

Д) «Дарабоз»

Е) «Шыңға шық»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 46-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Қасым Аманжолов – соғыстан кейінгі қазақ әдебиетінің дамуына айтарлықтай үлес қосқан ХХ ғасырдағы қазақ поэзиясының көрнекті қайраткерлерінің бірі, сонымен қатар журналист, композитор, аудармашы. Лирикалық өлеңдерімен қатар кең көлемді «Жамбыл тойында», «Құпия қыз», «Біздің дастан», «Бикеш», «Боран», «Ақын өлімі туралы аңыз» атты поэмалары да бар

67. Қ.Аманжоловтың 1938 жылы жарық көрген тұңғыш өлеңдер жинағы

А) «Өмір сыры»

В) «Абай жолы»

С) «Қара сөз»

Д) «Қазақ хрестоматиясы»

Е) «Сыр сандық»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 46-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

1936-1941 жылдары Қасым Аманжолов Алатау баурайындағы ару қала Алматыға барып, сол кездегі бас басылымдар болып саналған «Социалистік Қазақстан», «Лениншіл жас» газеттерінде, Жазушылар Одағында қызмет атқарады. Осында жүріп, яғни 1938 жылы тұңғыш өлеңдер жинағын «Өмір сыры» деген атпен жарыққа шығарады.

68. Қасым Аманжолов кім?

А) Соғыстан кейінгі қазақ әдебиетінің дамуына айтарлықтай үлес қосқан ХХ ғасырдағы қазақ поэзиясының көрнекті қайраткерлерінің бірі, сонымен қатар журналист, композитор, аудармашы.

- В) Қазақтың соңғы ханы болған
- С) Атақты билеуші
- Д) Билік басында отырға хан ұрпағы
- Е) Революцияға қатысқандардың бірі

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 46-бет.

Бұл тапсырмада атақты тұлғаның кім болғанын білу маңызды.

Қасым Аманжолов – соғыстан кейінгі қазақ әдебиетінің дамуына айтарлықтай үлес қосқан ХХ ғасырдағы қазақ поэзиясының көрнекті қайраткерлерінің бірі, сонымен қатар журналист, композитор, аудармашы. Лирикалық өлеңдерімен қатар кең көлемді «Жамбыл тойында», «Құпия қыз», «Біздің дастан», «Бикеш», «Боран», «Ақын өлімі туралы аңыз» атты поэмалары да бар.

69. Қасым Аманжолов дүниеге келген өңір:

- А) Қарағанды облысы Қарқаралы ауданы
- В) Жезқазған қаласы
- С) Ақсай қаласы
- Д) Жымпиты ауданы
- Е) Орал қаласы

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 66-бет.

Бұл тапсырмада атақты тұлғаның кім болғанын білу маңызды.

Қасым Аманжолов қазіргі Қарағанды облысының Қарқаралы ауданындағы Қызыл деген жерде 1911 жылы дүниеге келеді. Қожас Қаракесек Арғын руынан.

70. Қасым Аманжоловтың өзі туралы жазған өлеңі:

- A) «Өзім туралы»
- B) «Өзім жайлы мәлімет»
- C) «Өзім жайымнан мәлімет»
- D) «Өз жайымнан ақпарат»
- E) «Өзім жайлы ақпарат»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 66-бет.

Бұл тапсырмада аталған шығарманы талдай білу маңызды.

Қ.Аманжолов поэзиясы өршіл романтизм, биік пафос, азаматтық идеясының айқындығымен ерекшеленеді. Ақынның «Өзім туралы» өлеңі өзінің өткен өміріндей, өмірлік кредосындай. Ол осы өлеңі арқылы келер ұрпаққа сыр айтып, өсиет қалдырып кеткен: **«Өзім туралы» өлеңі**

**Өзге емес, өзім айтам өз жайымда,
Жүрегім жалын атқан сөз дайында....**

71. Қасым Аманжолов өте жақсы меңгерген аспап түрлерін көрсетіңіз?

- A) Домбыра, мандолина, сырнай, скрипка, пианинода
- B) Барабан
- C) Қобыз
- D) Гитара
- E) Бас гитара

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 66-бет.

Бұл тапсырмада Қасым туралы ақпараттарды білу маңызды.

Ақын шығармашылық ортада рухани есейеді. Қасым Аманжолов домбыра, мандолина, сырнай, скрипка, пианино аспаптарын жақсы меңгеріп, еркін ойнаған.

72. Қасым Аманжоловтың «Өмір сыры» атты алғашқы өлеңдер жинағы неше жасында жарық көрген?

A) 27

B) 40

C) 41

D) 42

E) 43

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 66-бет.

Бұл тапсырмада Қасым туралы ақпараттарды білу маңызды.

1938 жылы тұңғыш өлеңдер жинағы "Өмір сыры" деген атпен жарық көреді.

73. Смағұл Елубай дүниеге келген жер:

A) Түрікменстан

B) Орал қаласы

C) Алматы қаласы

D) Тараз қаласы

E) Семей қаласы

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 66-бет.

Бұл тапсырмада Смағұл Елубай туралы ақпараттарды білу маңызды.

Жазушының ата-бабасы ХХ ғасырдың 30-жылдарындағы ашаршылық кезінде Ақтөбе облысы Байғанин ауданынан Қарақалпақстан аумағы арқылы өтіп, Түрікменстанға қоныс аударған. Кейін Смағұл Елубай 1947 жылы 9 наурызда Түрікменстанда туылады.

74. Смағұл Елубай кітаптары:

A) «Ойсылқара», «Саттар соқпағы»

B) «Абай жолы»

C) «Қаһар»

D) «Алмас қылыш»

E) «Жанталас»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

С.Елубай кітапты жазар алдында ата-бабасының жүрген жерлерін аралап, сол заманның куәгерлерімен жүздеседі. «Ойсылқара», «Саттар соқпағы» деген кітаптар жазып шығарады.

75. «Ақ боз үй» («Одинокая юрта») романы қазақ және орыс тілдерінде бірнеше рет басылды. Шығарманың негізгі тақырыбы қандай?

A) Ашаршылық жылдардағы нәубеттің көріністері

B) Дастан

C) Қоғам бірлігі

D) Табиғат көрінісі

E) Қазақ даласының көрінісі

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Шығарма оқырманды сол уақытқа алып барып, тарихтың еншісінде қалған нақты шындықтарды көркем тілмен баяндап, ауыр тағдырды суреттеп, кейіпкерлердің мұңдасына, сырласына айналдырады. «Ақ боз үй» («Одинокая юрта») романы сол ашаршылық жылдардағы нәубеттің көріністері туралы жазылған.

76. Смағұл Елубай сценарий жазған тарихи фильмдер:

A) «Қызыл отау», «Ай астындағы үй», «Өтелмеген парыз», «Қазақ хандығы» телесериалы

B) «Томирис»

C) «Сұлтан Бейбарыс»

D) «Абай жолы»

E) «Жау жүрек мың бала»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 67-бет.

Бұл тапсырма шығарманы тереңінен білуді талап етеді.

Смағұл Елубай «Қызыл отау», «Ай астындағы үй» , «Өтелмеген парыз», «Қазақ хандығы» сияқты тарихи фильмдерге сценарий жазған. Жазған сценарийлері үшін оған Голливудта өткен IFFF кинофестивалінің бас жүлдесі, мәдениет саласындағы Мемлекеттік грантты, қазақ «Пен-клубы» сыйлығы берілген.

77. Тарихта «Ұлы жұт» деген атпен қалған ашаршылық жылдары:

А) 1931–1933 жылдары

В) 1998–1999 жылдары

С) 1993–1995 жылдары

Д) 1987–1998 жылдары

Е) 1941–1945 жылдар

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 67-бет.

Бұл тапсырмада тарихи оқиғалардың уақытын білу маңызды.

«Ұлы жұт» қазақ халқының басына өте ауыр қиыншылықтар туғазды. Көптеген адамдар отанын тастап, жер ауып кетті. Тарихта «Ұлы жұт» деген атпен қалған ашаршылық 1931–1933 жылдары аралығын қамтиды.

78. Қасым Аманжолов шығармашылығының шыңы, қазақ поэзиясының алтын қорына қосылған қастерлі мұрасы?

А) «Ақын өлімі туралы аңыз» поэмасы

В) «Абай жолы» романы

С) «Жанталас» романы

Д) «Ертегілер» жинағы

Е) «Қара сөз» жинағы

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 47-бет.

Бұл тапсырмада ақын шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Қасым Аманжолов шығармашылығының шыңы, қазақ поэзиясының алтын қорына қосылған қастерлі мұрасы - «Ақын өлімі туралы аңыз» поэмасы. Поэмадағы басты кейіпкер – ақынның досы Абдолла Жұмағалиев.

79. Смағұл Елубай жазған «Ақ боз үй» романының жалғасы.

А) «Мінәжат» және «Жалған дүние» шығармалары

В) «Абай жолы»

С) «Көкшетау»

Д) «Хан Кене»

Е) «Азия»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырмада ақын шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Жалпы жазушының әр туындысы қазақ халқының тарихымен байланысты. «Мінәжат» және «Жалған дүние» шығармалары Смағұл Елубай жазған «Ақ боз үй» романының жалғасы.

80. «Қызыл отау» (1982 ж.), «Ай астындағы үй» (1983 ж.), «Өтелмеген парыз» (1983 ж.), «Сұрапыл Сұржекей» (1992 ж.), «Батыр Баян» (1992 ж.), «Кек» (2004 ж.) көркем фильмнің сценарийін жазған кім?

А) Смағұл Елубай

В) Абай

С) Ыбырай

Д) Шоқан

Е) Мағжан

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырмада ақын шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Жалпы жазушының әр туындысы қазақ халқының тарихымен байланысты. Смағұл Елубай-«Қызыл отау» (1982 ж.), «Ай астындағы үй» (1983 ж.), «Өтелмеген парыз» (1983 ж.), «Сұрапыл Сұржекей» (1992 ж.), «Батыр Баян» (1992 ж.), «Кек» (2004 ж.) көркем фильмнің сценарийін жазған.

81. «Ойсылқара» (1972 ж.), «Саттар соқпағы» (1974 ж.), «На свете белом» (1982 ж.), «Жарық дүние» (1978 ж.), сондай-ақ «Ақ боз үй» (1990 ж.) кітаптарының авторы кім?

А) Смағұл Елубай

В) С.Сейфулин

С) М.Жұмабаев

Д) М.Дулатов

Е) С.Торайғыров

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырмада жазушының шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

С.Елубай кітапты жазар алдында ата-бабасының жүрген жерлерін аралап, сол заманның куәгерлерімен жүздеседі. Смағұл Елубай-«Ойсылқара» (1972 ж.), «Саттар соқпағы» (1974 ж.), «На свете белом» (1982 ж.), «Жарық дүние» (1978 ж.), сондай-ақ «Ақ боз үй» (1990 ж.) кітаптарының авторы.

82. Смағұл Елубай кім?

А) Қазақ прозасының кәсіби деңгейінің өсуіне үлкен үлес қосқан жазушы.

В) Әнші

С) Жырау

Д) Жыршы

Е) Күйші

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 57-бет.

Бұл тапсырмада Смағұл Елубай туралы ақпараттарды білу маңызды.

Смағұл Елубай- Қазақ прозасының кәсіби деңгейінің өсуіне үлкен үлес қосқан жазушы. Жазушы қаламынан туған көркем туындылар идеялық-көркемдік, рухани тұрғыдан да, таным тарапынан да маңызды шығармалар болып табылады.

83. Жазушы Смағұл Елубай осы дәуірдің шындығын баяндайтын трилогия

А) «Ақ боз үй», «Мінәжат», «Жалған дүние»

В) «Айман-Шолпан»

С) «Батыр Баян»

Д) «Сұрапыл соғыс тарихы»

Е) «Алғашқы қадам»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 60-бет.

Бұл тапсырмада жазушының шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Жазушы Смағұл Елубай осы дәуірдің шындығын баяндайтын трилогия-«Ақ боз үй», «Мінәжат», «Жалған дүние». Трилогия қазақ қоғамының жиырмамыншы жылдардағы аумалы-төкпелі дәуір шындығын: жаппай ашаршылық, елге төнген нәубет, асыра сілтеуден бастап, халықтың қалыптасқан салт-дәстүрін, ұлттық құндылықтарын жойып жіберуді көздеген саясатты әшкерлеуді мақсат еткен.

84. «Жалған дүние» романы кейіпкерлері

А) Хансұлу мен Едіге

В) Абай

С) Мағжан

Д) Сәкен

Е) Сұлтанмахмұт

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 60-бет.

Бұл тапсырмада жазушының шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

«Жалған дүние» романы осы соңғы кезеңге арналған. Роман символизм рухында жазылған, мистикалық сарыны бар, философиялық астары терең. «Жалған дүние» романы кейіпкерлері- Хансұлу мен Едіге.

85. Смағұл Елубай қандай қаламгер?

А) Әдеби ортада да, қазақ кино өнерінде де өзінің айтар ойы мен халқына қажетті рухани дүниелері мол, қарымды қаламгер.

В) Атақты қаламгер

С) Тек роман жазды

Д) Тек қана поэма жазған

Е) Саясатпен айналысқан

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 60-бет.

Бұл тапсырмада Смағұл Елубай туралы ақпараттарды білу маңызды.

Смағұл Елубай- әдеби ортада да, қазақ кино өнерінде де өзінің айтар ойы мен халқына қажетті рухани дүниелері мол, қарымды қаламгер. Өзі өмір сүрген ортаның әр құбылысы мен тіршілігін суреттей отырып, қазақ кино әлеміне өткен қазақ қоғамын, пендешіліктің құрған құрсауына түскен, жағымсыз кейіпкерлер галереясын сомдаған және тарыдай шашылып, қынадай қырылған халық тағдырын экранда бейнелеген кинодраматург

86. Суреткер Смағұл Елубайдың қазақ прозасында да үлкен із салған, өз шығармашылығында дара да сара соқпақ тартқан басты үш кітабы

А) «Ақ боз үй», «Мінәжат», «Жалған дүние»

В) «Дарабоздар»

С) «Абай жолы»

Д) «Ауылдарстар»

Е) «Көкшетау»

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 62-бет.

Бұл тапсырмада жазушының шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Суреткер Смағұл Елубайдың қазақ прозасында да үлкен із салған, өз шығармашылығында дара да сара соқпақ тартқан басты үш кітабы-«Ақ боз үй», «Мінәжат», «Жалған дүние».

87. «Мынау жалған дүние, кімдерден кейін қалмаған!» (XV–XVI ғасырлар) шығармасының авторы

- A) Шалкиіз
- B) Абай
- C) Ілияс
- D) Ахмет
- E) Мағжан

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 64-бет.

Бұл тапсырмада XV–XVI ғасырлар арасында өмір сүрген жыраулар шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Шалкиіз «Мынау жалған дүние, кімдерден кейін қалмаған!» (XV–XVI ғасырлар) шығармасының авторы. Мұнда адамның қамшы сабындай қысқа, шолақ өмірі өткінші жалған, ол нағыз ақиқат өмірге – «о дүние-мәңгілікке» апарар жол ғана деп түсінген сол кездегі жыраулар.

88. «Жігіттер, жалған дүние бізден қалар, бір күні ажал келіп жаныңды алар» (XVIII–XIX ғасырлар) шығармасының авторы?

- A) Шал Құлекеұлы
- B) Ыбырай
- C) Шәкәрім
- D) Ахмет
- E) Яссауи

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 64-бет.

Бұл тапсырмада XVIII–XIX ғасырлар арасында өмір сүрген ақын-жыраулар шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Шал Құлекеұлы «Жігіттер, жалған дүние бізден қалар, бір күні ажал келіп жаныңды алар» (XVIII–XIX ғасырлар) шығармасының авторы авторы болып табылады.

89. «Қайғы емес қаза, болмаймын наза, ноқталы басқа бір өлім» (XIX–XX ғасырлар) деген шығарманы кім жазған?

- A) Шәкәрім
- B) Д.Исабеков
- C) М.Мақатаев
- D) Қ.Мырзалиев
- E) М.Шаханов

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 64-бет.

Бұл тапсырмада XIX–XX ғасырлар арасында өмір сүрген ақын-жыраулар шығармаларын жетік білу қажеттілігі туындайды.

Шәкәрім «Қайғы емес қаза, болмаймын наза, ноқталы басқа бір өлім» (XIX–XX ғасырлар) деген шығармасын жазған. Мұнда өмірдің өтпелі жағдайына мойынсұнған өлең жолдары тіршіліктің шектеулі мерзімін «дүние жалған» ұғымына сыйғызды.

90. Экзистенциализм (лат. existentia) терминінің мағынасы?

- A) қазіргі заман философия мен әдебиетіндегі иррационалистік бағыт, субъективті идеализм түрі, яғни адам өмірінің мәні мен мағынасы, жеке тұлғаның өзін тануы, оның болмыспен қарым-қатынасы, адамгершілік құндылықтарға назар аудару
- B) жаңа бағытқа жол ашу
- C) дербес жанрлық тұтастықты білдіру
- D) әдеби ізденісті қажет ететін жаңа жанрлық бағыттың түрі
- E) әдеби ұстанымдар мен әдеби толғаныстардың жиынтығы

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 64-бет.

Бұл тапсырмада терминологиялық сөздікті қолдану маңыздылығы туындайды.

Экзистенциализм (лат. *existentia*) терминінің мағынасы- қазіргі заман философия мен әдебиетіндегі иррационалистік бағыт, субъективті идеализм түрі, яғни адам өмірінің мәні мен мағынасы, жеке тұлғаның өзін тануы, оның болмыспен қарым-қатынасы, адамгершілік құндылықтарға назар аудару. Экзистенциализм бойынша, адамның мақсаты – дүниені өзгерту емес, өзінің дүниеге деген көзқарасын өзгерту.

91. Мұхтар Әуезов өмір сүрген уақыт

A) 1897–1961

B) 1999-2003

C) 1995-2023

D) 1987-2024

E) 1989-2024

Дұрыс жауабы: A

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 70-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

Мұхтар Әуезов өмір сүрген уақыт 1897–1961 жылдар аралығын қамтиды.

Мұхтар Әуезов – сарқылмайтын, бітпейтін, жасарып, жаңғыратын, өмірдің өзіндей, жапырағы мәңгі жап-жасыл, жалғаса беретін құбылыс

92. Қандай эпопея арқылы қазіргі қазақ прозасы күллі дүние жүзі әдеби классиканың шырқау шыңына шықты.

A) «Абай жолы»

B) «Сара жол»

C) «Батыр Баян»

D) «Көкшетау»

E) «айман-Шолпан»

Дұрыс жауабы: A

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 69-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

«Абай жолы» эпопеясы арқылы қазіргі қазақ прозасы күллі дүние жүзі әдеби классиканың шырқау шыңына шықты. Бұл-XX ғасырдағы ең үздік шығармалардың бірі. Бұл тамаша эпопея бізге тұтас бір әлемді сыйға тартты, табиғаттың, тұрмыстың небір ғажайып суреттер мен адам құштарлықтарын сипаттауымен бізді іңкәр етті.

93. «Бала Мұхтар» (1967 ж.), «Жас Мұхтар» (1977 ж.) атты естелік-кітапшалары арқылы жұртшылыққа жақсы танылған кім?

А) Ахмет Әуезов

В) Ыбырай

С) Шоқан

Д) Қашқари

Е) Ясауи

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 70-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

Ахмет Әуезов «Бала Мұхтар» (1967 ж.), «Жас Мұхтар» (1977 ж.) атты естелік-кітапшалары арқылы жұртшылыққа жақсы танылған.

94. Абайдың бүкіл қарасөзі мен өлеңдерін ғана емес, А.С.Пушкин, И.А.Крылов, М.Ю.Лермонтовтан аударған тәржімелеріне дейін бес жасынан жаттап өскен кім?

А) М.Әуезов

В) Абай

С) Шәкәрім

Д) Шоқан

Е) Ыбырай

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 71-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезов Абайдың бүкіл қарасөзі мен өлеңдерін ғана емес, А.С.Пушкин, И.А.Крылов, М.Ю.Лермонтовтан аударған тәржімелеріне дейін бес жасынан жаттап өскен. Мұхтардың Әуез атасының хат танығаннан кейін оқушыларына тек қана Абай шығармаларын жаттатқанын байқауға болады.

95. Әуез атасынан кейін бала Мұхтардың өміріне әсер еткен екінші адам

- A) Қасымбек
- B) Шоқан
- C) Мағжан
- D) Бұхар жырау
- E) Төле би

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 71-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезовтің абайтанушы болуына бірден-бір ықпал жасаған адам – Әуез атасы екенінде дау жоқ. Әуез атасынан кейін бала Мұхтардың өміріне әсер еткен екінші адам- Қасымбек.

96. Бес кластық училищеге 1912–1913 оқу жылында түсіп, 33 оқушының ішінен келесі сыныпқа үздік бағамен (грамотамен) көшірілген екі оқушының бірі болған кім?

- A) М.Әуезов
- B) Шоқан
- C) Мағжан
- D) Міржақып
- E) Ілияс

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 72-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезов бес кластық училищеге 1912–1913 оқу жылында түсіп, 33 оқушының ішінен келесі сыныпқа үздік бағамен (грамотамен) көшірілген екі оқушының бірі болған. Соңғы курста

оқып жүргенде 14 жастағы болашақ жазушы «Есімде қалған бір күн» тапсырмасына орай «Дауыл» (Ураган) атты ең алғашқы шығармасын жазады.

97. 1917 жылы Жүсіпбек Аймауытұлымен бірігіп жазған «Қазақтың өзгеше мінездері» деген алғашқы мақаласы «Алаш» (Ташкент, 30 наурыз, №16) газетіне басылса, Тұрағұл Абайұлымен бірігіп жазған «Адамдық негізі – әйел» атты мақаласы «Сарыарқа» газетіне (Семей, 5 қыркүйек, №12), «Оқудағы құрбыларыма» атты мақаласы да осы газеттің 14 қыркүйектегі санына шығады. Бұл қай қаламгер?

А) М.Әуезов

В) М.Мақатаев

С) Қ.Мырзалиев

Д) Қ.Қайсенов

Е) Ш.Мұртаза

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 72-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезовтың 1917 жылы Жүсіпбек Аймауытұлымен бірігіп жазған «Қазақтың өзгеше мінездері» деген алғашқы мақаласы «Алаш» (Ташкент, 30 наурыз, №16) газетіне басылса, Тұрағұл Абайұлымен бірігіп жазған «Адамдық негізі – әйел» атты мақаласы «Сарыарқа» газетіне (Семей, 5 қыркүйек, №12), «Оқудағы құрбыларыма» атты мақаласы да осы газеттің 14 қыркүйектегі санына шығады.

98. 1918 жылы Жүсіпбек Аймауытұлы екеуі Семейде «Абай» журналын шығарып, «Екеу» деген атпен мақалалар жариялай бастайды. Ол-кім?

А) М.Әуезов

В) М.Мақатаев

С) М.Шаханов

Д) Д.Исабеков

Е) Ш.Мұртаза

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 72-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезов 1918 жылы Жүсіпбек Аймауытұлы екеуі Семейде «Абай» журналын шығарып, «Екеу» деген атпен мақалалар жариялай бастайды. Әуезов үлкен гуманист адам еді. Ол өз халқын, оның биік мәдениетін шексіз сүйетін.

99. 1920 жылы Семей губревкомының (губерниялық революциялық комитет) жанынан ашылған қазақ бөлімінің меңгерушісі және «Қазақ тілі» газетінің ресми шығарушысы кім болады.

А) М.Әуезов

В) Ш.Мұртаза

С) Д.Исабеков

Д) Н.Корш

Е) М.Ильминский

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 72-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезов- 1920 жылы Семей губревкомының (губерниялық революциялық комитет) жанынан ашылған қазақ бөлімінің меңгерушісі және «Қазақ тілі» газетінің ресми шығарушысы.

100. «Еңлік-Кебек», «Ел ағасы», «Бәйбіше-тоқал» пьесаларын кім жазды?

А) М.Әуезов

В) М.Ильминский

С) Н.Корш

Д) И.Ефремов

Е) Ф.Успенский

Дұрыс жауабы: А

Оқулық: Қазақ әдебиеті. 11-сынып. Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Н.Нұрланова. -Нұр-Сұлтан: «Арман-ПВ» баспасы, 2020. 72-бет.

Бұл тапсырмада М.Әуезов туралы ақпараттарды білу маңызды.

М.Әуезов «Еңлік-Кебек», «Ел ағасы», «Бәйбіше-тоқал» пьесаларын жазады. М.Әуезов осы аралықта Семей губревкомының (губерниялық революциялық комитет) жанынан ашылған қазақ бөлімінің меңгерушісі және «Қазақ тілі» газетінің ресми шығарушысы болады.

Логика және сыни ойлау

1. Екі жолдың қиылысы бар. Қиылыстың әр көшесінің бойына 11 ағаш отырғызуға болады. Қиылысты құрайтын бір көше бойымен 11 ағаш отырғызу керек, ал екінші көше бойымен тағы 11 ағаш қиылысын құрайды. Қиылысты құрайтын екі көшеге ағаштардың ең аз саны қандай?

- A) ағаштар саны 21
- B) ағаштар саны 23
- C) ағаштар саны 15
- D) ағаштар саны 17
- E) ағаштар саны 19

Оқулықтар:

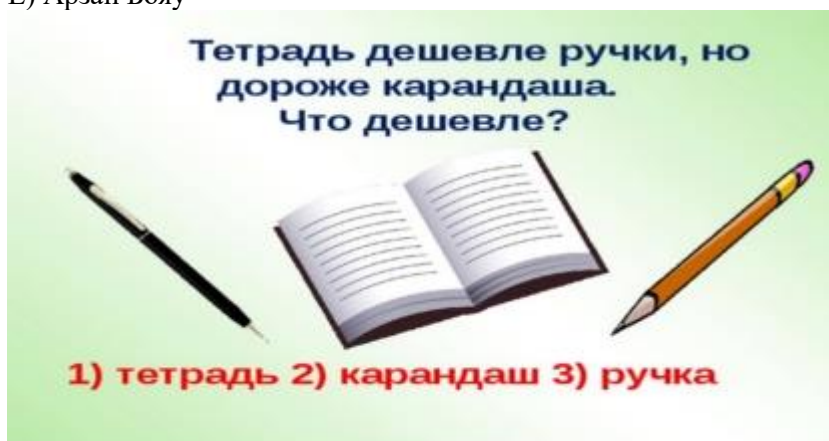
1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Элиезер Юдковский "Гарри Поттер және рационалды ойлау әдістері". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және мәселелерді нақты шешу дағдыларын қажет етеді.

2. Дәптер қаламға қарағанда арзан, бірақ қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- A) қарындаш арзанырақ
- B) арзан тұтқа
- C) арзан дәптер
- D) арзан кітап

Е) Арзан Бояу

Оқулықтар:

1. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

2. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

3. .Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

Бұл тапсырма ақылдылықты, ұсақ-түйектерді байқау, фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

3. Бір азаматтың әкесінің аты-Николай Петрович, ал ұлының аты – Алексей Владимирович.

Азаматтың аты кім?

- А) Владимир Николаевич
- Б) Николай Владимирович
- В) Алексей Владимирович
- Д) Николай Петрович
- Е) Алексей Петрович

Оқулықтар:

1. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".

2. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

3. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

5. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты таңдау және салыстыру, логикалық есептерді өз бетінше шеше білу сияқты сыни ойлау дағдыларын қажет етеді.

4. Ваня Петиден жоғары, бірақ Сеніден төмен, ал Коля Петиден төмен тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабатында тұрады?

А) 1 қабат – Коля, 2 қабат – Петя, 3 қабат-Ваня, 4 қабат-Сеня

В) 1 қабат – Ваня, 2 қабат-Коля, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Петя

С) 1 қабат – Петя, 2 қабат-Коля, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Ваня

Д) 1 қабат – Коля, 2 қабат-Ваня, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Петя

Е) 1 қабат – Сеня, 2 қабат – Петя, 3 қабат-Ваня, 4 қабат-Коля

Оқулықтар:

1. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

2. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

3. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

4. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

5. Элизер Юдковский "Гарри Поттер және рационалды ойлау әдістері". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
 6. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
 7. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
 8. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
 9. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
 10. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
 11. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма масштабтауды, мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейіндік салада сарапшы болуды талап етеді.

5. Екеуі өзенге жақындады. Өтуге болатын қайық тек бір адамның массасына төтеп бере алады! Алайда, көмексіз олар осы қайықпен өтті. Олар мұны қалай жасады?
 - А) екеуі өзеннің әртүрлі жағасында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
 - В) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Кейде орындар өзгерді.
 - С) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
 - Д) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
 - Е) екеуі өзеннің әртүрлі жағасында болды. Ешкім өтіп кетті.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
 2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
 3. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
 4. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма тәуелсіз ойлауды және ұтымды дәлелді пікірді талап етеді.

6. Бір жарым лимон 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?
 - А) 1000 теңге
 - В) 150 теңге
 - С) 200 теңге
 - Д) 300 теңге
 - Е) 1500 теңге

Бұл тапсырма мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейінді салада сарапшы болуды талап етеді.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мидың өзін-өзі алдауына жол бермеу үшін тапсырманы санауға назар аударуды талап етеді.

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- A) жауап: 2000 теңге
- B) жауап: 1000 теңге
- C) жауап: 3000 теңге
- D) жауап: 4000 теңге
- E) жауап: 5000 теңге

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: Халық. білім, .2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма идеяларды, бастамашылықты және интроспекция қабілетін тез қалыптастыру дағдысын қажет етеді.

8. Әр минут сайын бөренеден бір метрлік бөлік кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене неше минут ішінде кесіледі?

- A) жауап: бөрене 10 минут ішінде кесіледі
- B) жауап: бөрене 15 минут ішінде кесіледі
- C) жауап: бөрене 20 минут ішінде кесіледі
- D) жауап: бөрене 30 минут ішінде кесіледі
- E) жауап: бөрене 40 минут ішінде кесіледі

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді шешімдерді таба білуді және дәлелдерге сүйене отырып, нақты дәлелдерді жалған дәлелдерден ажырата білуді талап етеді.

9. Қайсысы ауыр: килограмм шайнек немесе килограмм шар?

- A) жауап: олардың арасында тең салмақ бар
- B) жауап: килограмм шайнек ауыр
- C) жауап: бір килограмм шардан ауыр
- D) жауап: алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға үлкен архимедтік күш әсер етеді-олармен таразы жоғары болады.
- E) жауап: алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан шайнектер біртіндеп басылады (Архимед Күшін ескере отырып).

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".

4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма дәлелді фактілермен және тапсырмаға жүйелі, дәйекті көзқараспен негізделген тұжырымды қажет етеді.

10. Санау! Автобус жүрді. Онда 5 адам отырды. Аялдамаға 6 адам кірді. Келесі 4 адам шығып, 2 адам кірді, келесі 3 адам шығып, 4 адам кірді, келесі ешкім шықпады, бірақ 8 адам келді, келесі 6 адам шығып, 1, келесі 5, 4 кірді. Қанша аялдама болды?

A) 8

B) 9

C) 7

D) 6

E) 5

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".

4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина. Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тез шешім қабылдау, жағдайды тұтастай көру, үнемі қайта қарау, дәйекті түрде әрекет ету және негізделген қорытынды жасау қабілетін талап етеді.

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіп көріңіз. Егер сіз олардың екеуін екіге бөлсеңіз, қанша таяқша болады?

- A) жеті таяқша.
- B) үш таяқша.
- C) бес таяқша.
- D) он таяқша.
- E) он бір таяқша.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
4. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
5. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
8. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, оларға жетудің оңтайлы жолдарын дамытуды және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

12. Бір отбасында екі апаның әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Егер әр әпкеде үш ағайынды болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) Жауап: 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) Жауап: 8 бала: алты ұл және екі қыз.
- C) жауап: 6 бала: үш ұл және үш қыз.

Д) Жауап: 7 бала: үш ұл және төрт қыз.

Е) Жауап: 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барар жолда олар 4000 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді?

А) жауап: 4000 теңге.

В) жауап: 2000 теңге.

С) жауап: 16000 теңге.

Д) жауап: 12000 теңге.

Е) жауап: 1000 теңге.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді?

- А) жауап: 1 күн
- В) жауап: 1 ай
- С) жауап: 1 жыл
- Д) жауап: 1 апта
- Е) Жауап: 10 жыл

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- А) Жауап: 2 тауық және 1 қой.

В) Жауап: 3 тауық және 2 қой.

С) Жауап: 2 тауық және 2 қой.

Д) Жауап: 3 тауық және 3 қой.

Е) жауап: 1 тауық және 2 қой.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, оларға жетудің оңтайлы жолдарын дамытуды және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

А) жауап: 23, Әкеге 46.

В) Жауап: 16, Әкеге 40.

С) Жауап: 18, Әкеге 42.

Д) Жауап: 20, Әкеге 40.

Е) жауап: 22, Әкеге 44.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма талап етеді бұл тапсырма тез шешім қабылдау, жағдайды тұтастай көру, үнемі қайта қарау, дәйекті түрде әрекет ету және негізделген қорытынды жасау қабілетін талап етеді.

17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?

А) Жауап: 18 жыл.

В) Жауап: 16 жыл.

С) Жауап: 20 жыл.

Д) жауап: 22 жыл.

Е) Жауап: 21 жыл.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

18. Ең жылдам жәндік қандай?

А) жауап: жылқы қоңызы

В) Жауап: Тарақан

С) Жауап: Ұлу

Д) Жауап: Құмырсқалар

Е) Жауап: Қырықаяқ

Дұрыс жауап: А

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді, шығармашылық және нәтижелі ойлауды, мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

19. Шашыраңқы бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, ол үйде кітапты ұмытып кеткенін есіне алды. Бала үйге оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне келгенде, ол сәл демалуға отыратын жерде сөмкені ұмытып кеткенін есіне алды. Бала сөмкеге оралып, қайтадан досына баруға мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде, ол екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жүрді?

А) жауап: 6 км.

В) Жауап: 2 км.

С) жауап: 4 км.

Д) Жауап: 7 км.

Е) Жауап: 8 км.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді, шығармашылық және нәтижелі ойлауды, мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

20. Екі ана, Екі қыз және әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) Жауап: 3
- B) Жауап: 6
- C) Жауап: 4
- D) Жауап: 5
- E) Жауап: 7

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика".
Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін жұмыс үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

A) жауап: 3000 теңге.

B) жауап: 4000 теңге.

C) жауап: 2000 теңге.

D) жауап: 1000 теңге.

E) жауап: 5000 теңге.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика".
Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заттарға сыни көзқараспен қарауды, проблеманы және перспективаларды көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді талап етеді.

22. Терезеде 8 жасыл қызанақ болды. Үш күннен кейін олар қызарып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

A) 0

- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заттарға сыни көзқараспен қарауды, проблеманы және перспективаларды көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді талап етеді.

23. Екі суретші екі бөлмені екі сағат ішінде бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу үшін қанша суретші қажет?

- A) 6
- B) 24
- C) 8
- D) 18
- E) 12

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заңдылықтарды көре білуді, кез-келген жаңа ақпаратқа мұқият қарауды, әр тапсырмаға жүйелі, дәйекті және ұйымдасқан түрде жақындауды талап етеді.

24. Ваня Сережа мен Сашадан үлкен. Сережа мен Саша Петиден үлкен. Ұлдардың қайсысы бәрінен кіші?

- А) Петя
- В) Саша
- С) Сережа
- Д) Ваня
- Е) Коля

Дұрыс жауап: А

Оқулықтар:

6. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

7. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

1. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

2. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

3. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заңдылықтарды көре білуді, кез-келген жаңа ақпаратқа мұқият қарауды, әр тапсырмаға жүйелі, дәйекті және ұйымдасқан түрде жақындауды талап етеді.

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бәрі мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

- A) бір ит және бір мысық
- B) үш ит және бір мысық
- C) бір ит және үш мысық
- D) төрт ит және көптеген мысықтар
- E) екі ит және екі мысық

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика".
Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты сауатты таңдауды, не болып жатқанын сыни тұрғыдан бағалай білуді,
пайымдаудың тереңдігін жоғалтпауды және ұтымды болуды талап етеді,

26. Маша мен Ванидің әрқайсысында 9 кәмпит бар. Маша 4 кәмпит жеді. Ваня да солай жасады.
Ваниде қанша лолipop қалды?

- A) 5
- B) 2
- C) 0
- D) 1
- E) 3

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика".
Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейінді салада сарапшы болуды талап етеді.

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орында тұрған адамды айналып өтсеңіз, онда сіз қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Бірінші

- C) Екінші
- D) Төртінші
- E) Бесінші

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты сауатты таңдауды, не болып жатқанын сыни тұрғыдан бағалай білуді, пайымдаудың тереңдігін жоғалтпауды және ұтымды болуды талап етеді.

28.100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100-2=98$. Кейінгі шегерімдер енді 100-ден болмайды.
- B) 10
- C) 100
- D) 0
- E) 25
- F) 50

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты мұқият тексеруді, логикалық есептерді өз бетінше шешуді талап етеді.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күрке тауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

- A) Екі
- B) 44
- C) 46
- D) 34
- E) 26

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, ақпаратты сауатты таңдау, болып жатқан оқиғаларды сыни тұрғыдан бағалау және ұтымды болу дағдыларын қажет етеді.

30. Бұл тізімде кім артық? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

- A) Кит
- B) Майшабақ

С) Акула

Д) Тунец

Е) Треска

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, ақпаратты сауатты таңдау, болып жатқан оқиғаларды сыни тұрғыдан бағалау дағдыларын қажет етеді

Педагогика және психология ТҮСІНІК ХАТ

Мұғалімнің маңызды міндеттерінің бірі - жеке ерекшеліктері бар әр түрлі жастағы балалармен қарым-қатынасты ұйымдастыру. Белгілі бір жағдайда дұрыс әрекет ету үшін мұғалім педагогика мен психология туралы мұқият білімге ие болуы керек, баланың жеке басын құрметтеуге негізделген коммуникативті дағдыларды, педагогикалық әдептілікті игеруі керек. Балаларға әсер ету тәсілдерін дұрыс таңдау білім беру мекемесі қызметкерінің жағдайды белсенді талдау қабілетіне байланысты. Бұл дағдылар колледжде оқу кезеңінде қалыптасады. Егер алынған теориялық білім практикалық оқу мәселелерін шешумен байланысты болса, Оқу материалы неғұрлым өнімді болады. Педагогикалық мәселелерді дұрыс шешу үшін белгілі бір құбылыстың себептерін білу және ескеру қажет. Балалар тек сыртқы түрімен ғана емес, мінез - құлқымен де ерекшеленеді. Балалар мұғалімдерге әр түрлі қарайды. Жеке айырмашылықтарға қарамастан, жас шамасы бірдей балаларды көп нәрсе біріктіреді. Ұсынылған жағдайлар білім алушыларға әр баланың неліктен қайталанбас даралығын және жас құрамы шамалас балаларды ортақ нәрсе біріктіретінін түсінуге көмектеседі. Ұсынылған материал тек байқау ғана емес, сонымен қатар талдауға, мектеп жасына дейінгі балалар мен кіші мектеп оқушыларын тәрбиелеудің күрделі үдерісінің әртүрлілігі мен бірлігін түсінуге көмектеседі. Педагогикалық мәселелерді шешуде жеке және ұжымдық жұмыс формасын қолдануға болады. Теориялық ережелерді білуге және практикалық тәжірибені қолдануға негізделген жауаптарды талап ете отырып, мүмкіндігінше көп білім алушыларға сөйлеуді ұсыну маңызды.

Педагогикалық жағдаят - бұл мұғалімнің күнделікті жұмысында кездесетін және шешуді қажет ететін педагогикалық міндеттерді тудырған педагогикалық практиканың нақты фактісі. Кейбір педагогикалық жағдайлар (тұрақты) жиі кездеседі, олар оқушылардың іс – әрекеттерін талдау барысында педагогикалық міндеттерді тез тұжырымдауға, оларды шешуге және сол арқылы педагогикалық жағдайларды шешуге мүмкіндік береді. Басқа педагогикалық жағдаяттар қалыптан тыс, сирек кездеседі, және оларды шешу үшін ұзақ уақытты қажет, кейде мүлдем шешілмеуі мүмкін.

Педагогикалық жағдаяттың кәсіби шешімі жағдайды талдау кезінде мұғалім саналы түрде ережелер мен талаптардың белгілі бір жүйесіне сүйенетіндігімен сипатталады. Ол педагогикалық ғылым мен практиканың "арсеналынан" нақты жағдайларға қатысты осы мәселені шешудің тиімді құралдарын мақсатты түрде таңдайды. Сонымен бірге мұғалім өзінің іс-әрекеті мен қызмет тәртібін жоспарлайды. Атқарылған жұмыстың соңында ол психологиялық ғылым тұрғысынан адамда болған өзгерістер туралы деректерді талдайды. Педагогикалық тапсырмаларды кәсіби шешу үшін білім беру және бала тәрбиесі саласындағы жұмыстың ерекшеліктерін игере отырып, арнайы дайындалу қажет. Педагогикалық тапсырмаларды шешу барысында кәсіби тәжірибе мен шеберлік қолданылады. Кәсіби мұғалім үшін келесі мәселелер маңызды — проблемалық сабақты қалай өткізу керек, жаңа білім беру бағдарламасын қалай әзірлеу немесе жетілдіру керек, сабақта оқушылардың топтық, ұжымдық және жеке жұмысын қалай үйлестіру керек, сабақ барысында шығармашылық қабілеттерін дамытуды қалай қамтамасыз ету керек, оқу пәніне қызығушылықты қалай ынталандыру керек. Іс жүзінде педагогикалық қызмет нақты жағдайда жүзеге асырылады. Педагогикалық тапсырмаларды шешілетін жағдайлар «педагогикалық жағдаяттар» деп аталады.

Педагогикалық жағдаяттардың мақсаты қайда және қалай қолданылатынына байланысты әр түрлі болуы мүмкін:

1. Оқытуда:

Кәсіби құзыреттілікті дамыту: педагогикалық жағдаяттар болашақ мұғалімдерге жағдайды талдау, шешім қабылдау, педагогикалық әдістер мен тәсілдерді таңдау дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Білім мен дағдыларды тексеру: педагогикалық жағдаяттар білім алушылардың педагогика бойынша білімін бағалау үшін тесттер мен емтихандарда жиі қолданылады.

Рефлексия жаттығулары: педагогикалық жағдаяттарды талдау студенттерді өз әрекеттері мен олардың салдары туралы ойлануға ынталандырады.

2. Практикалық жұмыста:

Мәселелерді шешу: педагогикалық жағдаяттар мұғалімдерге оқыту мен тәрбиелеу процесінде туындайтын нақты мәселелерді тануға және шешуге көмектеседі.

Оқыту сапасын жақсарту: педагогикалық жағдаяттарды талдай отырып, мұғалімдер өздерінің педагогикалық практикасын жетілдіре алады, оқушылармен жұмыс істеудің тиімді әдістерін таңдай алады.

Педагогикалық ойлауды дамыту: педагогикалық жағдаяттар мұғалімдердің проблемаларды талдау және шешу, ойластырылған шешімдер қабылдау, оқу процесіндегі өзгерістерге икемді жауап беру қабілетін дамытуға ықпал етеді.

3. Ғылыми зерттеулерде: Педагогикалық процестерді зерттеу: педагогикалық жағдаяттарды әртүрлі педагогикалық әдістер мен әдістердің тиімділігін зерттеу үшін пайдалануға болады. Жаңа педагогикалық әдістерді әзірлеу: педагогикалық жағдаяттарды талдау оқыту мен тәрбиелеудің жаңа тәсілдерін жасауға негіз бола алады.

Педагогикалық жағдаяттардың негізгі сипаттамалары:

Нақтылық: жағдаяттардың нақты орны мен шығу уақыты, белгілі бір қатысушылар және нақты проблема бар.

Динамизм: жағдай уақыт өте келе дамиды және мұғалім өзгерістерге және болжауға болмайтындығына дайын болуы керек

Көп факторлы: жағдаятқа көптеген факторлар кіреді: оқушылардың жасы, олардың мінезі, білім деңгейі, сыныптағы қарым-қатынас ерекшеліктері, оқу контексті.

Түсініксіздік: көбінесе педагогикалық жағдаятта бір "дұрыс" шешім болмайды. Мұғалім әр түрлі көзқарастар мен олардың іс-әрекеттерінің ықтимал салдарын ескере отырып, оң және теріс жақтарын өлшеуі керек.

Педагогикалық жағдаят, әсіресе егер олар болашақ мұғалімдерді оқытуда қолданылса, бірқатар маңызды кәсіби қасиеттердің қалыптасуына ықпал етеді:

1. Аналитикалық дағдылар:

Жүйелеу қабілеті: мұғалім жағдаятты құрамдас бөліктерге бөліп, оның негізгі элементтерін анықтап, себеп-салдарлық байланыстар орната білуі керек.

Сыни тұрғыдан ойлау: жағдаятты әртүрлі көзқарастардан талдай білу, қайшылықтар мен сәйкессіздіктерді анықтай білу маңызды.

Болжау: мұғалім өз әрекеттерінің ықтимал салдарын болжай білуі және ең тиімді шешімді таңдай білуі керек.

2. Қарым-қатынас дағдылары:

Эмпатия: оқушылардың эмоциялары мен сезімдерін түсіну және оларға нәзік жауап беру, сенімді қарым-қатынас құру қабілеті.

Диалог құра білу: мұғалім оқушылармен сындарлы диалог құра білуі, сұрақтар қоя білуі, тыңдай білуі және сұрақтарға жауап бере білуі керек.

Ойды білдірудің айқындылығы мен нақтылығы: өз ойларын нақты және қол жетімді түрде тұжырымдай білу және ақпаратты түсіндіре білу.

3. Шығармашылық және икемділік:

Стандартты емес шешімдерді іздеу: педагогикалық жағдаяттар көбінесе мұғалімнен стандартты емес шешімдер мен шығармашылық көзқарасты талап етеді.

Өзгерістерге бейімделу қабілеті: педагогикалық жағдаяттар динамикалық және болжау мүмкін емес. Мұғалім өзгерістерге дайын болуы керек және жаңа жағдайларға икемді жауап беруі керек.

4. Жауапкершілік және этика:

Жауапкершілікті түсіну: мұғалім оның іс-әрекеті оқушылардың өмірі мен дамуына әсер ететінін түсініп, шешімдері үшін жауап беруі керек.

Принциптілік: мұғалім этикалық принциптерді басшылыққа алып, сыныпта әділ және қауіпсіз атмосфера құруға ұмтылуы керек.

5. Өзіне деген сенімділік:

Позитивті көзқарас: мұғалім өз күшіне сеніп, күрделі мәселелерді шешуге дайын болуы керек.

Өзін-өзі сынау қабілеті: мұғалім өз іс-әрекеттерін талдай білуі керек және олардан сабақ алу үшін қателіктерді анықтай алуы керек.

Педагогикалық жағдаяттар жеке қасиеттерді үйрету құралы ғана емес екенін ескеру маңызды. Олар оқушылармен сәтті және тиімді қарым-қатынас жасай алатын тұтас педагогикалық тұлғаны қалыптастырады.

Қабылдау сынақтарының тест сұрақтары

Педагогикалық жағдаяттар

6. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды алаңдатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеу керек?

- A) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану
- B) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну
- C) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отырғызу арқылы жазалау

2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Көлікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?

- A) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну
- B) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету
- C) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну

3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдеңе дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Сыныпта күлкіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсіндіру және бұл жерде қорқынышты немесе күлкілі ештеңе жоқ екенін айту
- B) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айту
- C) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.

4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетіне және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сыныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба? деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?

- A) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты
- B) Шынымды айтсам, күмәнданамын
- C) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айту

5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достарымен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беру керек?

- A) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.

- В) Осыдан жасап көр!
- С) Сен сабақтарға немқұрайлықпен қарап жүрсін.

6. Сыныпқа кірген кезде мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есеңсіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- А) Уайымдама, бұл біздің сабағымызға кедергі келтірмейді.
- В) Менің ойымша, сенің тарапыңнан маған мұндай ескертулер жасау өте лайықты емес.
- С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзіңе қарап ал.

7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партаға күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.
- В) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.
- С) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- А) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.
- В) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!.
- С) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертуіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін меңгеру үшін көп жұмыс істедудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

- А) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.
- В) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.
- С) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

- A) Өзін ретке келтіруін сұрау, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрінуі керек.
- B) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.
- C) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.

11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабақта баланың осындай мінез-құлқын кездестіргенде қалай әрекет етесіз?

- A) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).
- B) Баламен мұндай мінез-құлыққа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.
- C) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немқұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

- A) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарау керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.
- B) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

Мүмкіндіктері:

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындай. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

- A) Ата-аналарға оқушыны тазалыққа тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.
- B) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.
- C) Бүкіл сыныпта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сынып жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қоңырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабақтан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабақтан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

А) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.

В) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.

С) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қоңырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялшақтығын біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзің жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтіні бар карта береді. Оқушының ұялшақтықты жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз өте қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

А) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылуды жеңеді.

В) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.

С) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзіңіздің сыныбыңызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сынып белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дұшпандық тіпті сабақтарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.

В) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.

С) Учаскелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сыныптағы оқушы оны басқа сыныпқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

- A) Оқушының басқа сыныпқа ауысу себебін тыңдап, мәселені шешуге тырысу керек.
- B) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сыныпқа ауыстыру керек.
- C) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сынып оқушысы досымен сабақта үнемі алаңдап отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сөзін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабақтың материалын өте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабақта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

- A) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.
- B) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.
- C) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдеңе табу қиын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

- A) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.
- B) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдеңе табу қиын.
- C) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе?

- A) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.
- B) Оны басқа сыныпқа ауыстыру керек.
- C) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Оқушы үнемі үй тапсырмасын орындамай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Оқушы оған: «Ал, қойыңыз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

А) Оқушыны сабақтан кейін қалдыру және оқушының мінез-құлқының себебін анықтау керек.

В) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.

С) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық оқушылар бір партада отырудан бас тартады, егер оқушыларды мәжбүрлі түрде бір партаға отырғызса, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балалармен әңгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.

В) Мұғалім оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

С) Барлығы немқұрайлылықпен қарайтын оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып оқушысы мұғалімге қатты ұялып келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?

Көзін төмен қаратып, бала сыныптасын қатты ұнататынын мойындайды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?

А) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұнататын қызбен кез-келген сылтаумен отырғызу керек (мысалы, ол соңғы партадан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдыңғы қатарда отырса).

В) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айту керек.

С) Тәрбиелік әңгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық тұрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына күледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жұптасып партаға отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.

В) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.

С) Ештеңе болмағандай, сабақты жалғастыру керек.

25. Сабақта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, төбеге қарап, күледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алып қояды, жазбаны ашса «*төбеге қара*» деген жазуды көреді. Мұғалім төбеге қарайды, осы уақытта бүкіл сынып күледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге күле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.

В) Сабаққа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.

С) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

А) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындай алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.

В) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.

С) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Мұғалім оқушыға оның сабақты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.

В) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.

С) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабақта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабақты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды күлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабақ айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабақта жауап берді, мұғалім оған күлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

А) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмайды.

В) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.

С) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оқу процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және күлкілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып, маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстауы) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күш-жігерін құрметтеуді үйренеді.

В) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.

С) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және ұятқа қалдыратындай өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақытымыз аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Ұяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық күлкісімен сабақты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Дана ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабақ барысын дұрыс бағытқа бағыттай отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

В) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабаққа жасырын диктофон алып келеді, өйткені оның анасы баласының бағаларын мұғалім төмендетіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анасымен сөйлесу керек.

В) Диктофонды алып қойып, баланың анасын мектепке шақыру.

С) Оқушының анасына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдап, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

В) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабақ барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Сабақта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабақты жалғастыру керек, бірақ сабақтан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстау керектігі туралы достық түрде әңгімелесуі мүмкін.

В) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабақта бүкіл сыныпта оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.

В) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.

С) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мақтану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызбен әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.

В) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.

С) Ешкіммен кеңеспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңізді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мүсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.

В) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.

С) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның киім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ыңғайлы болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.

В) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.

С) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындап, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.
- B) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.
- C) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: суфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпауын қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесің».
- B) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.
- C) Бұл баланы мерекеге қатысудан шеттетуге.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген дінгектерді салуды білмеймін», - деді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Бала жағдайы төмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.
- B) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа ұқсас тапсырма ұсына аласыз.
- C) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Қоңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Кешігу себебін анықтаймын.
- B) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.
- C) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен төбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Әр оқушымен жеке сөйлесемін, төбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.
- B) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.
- C) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.
- B) Оқушыны сыныптан шығару.
- C) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабақты аяқтай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сылтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындап жатыр. Не істеу керек?

- A) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе аз ғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.
- B) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқытып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.
- C) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сынып жетекшісісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім төмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

- A) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің төмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.
- B) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.
- C) Мен ештеңе істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабақта өзін ұстауы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің өтінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындап жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

A) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен жеке әңгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлық ережелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

B) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабақты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

C) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабақты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дене шынықтыру сабағынан басқа) сабаққа киюге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

A) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киюге рұқсат етемін, бірақ мектеп ережесіне сәйкес мұндай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

B) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

C) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындадыңыз. Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жүлделі орынға ие бола алатындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

A) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын құрамын.

B) жеңіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

C) мен балаларды тыныштандырып, бастысы жеңіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлендерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есеңгіреп, бір-екі сөз айтып тоқтады. Сіз оның ұялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

A) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

В) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгерімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өленді үйрену үшін сабақтан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабақты жалғастыру керек.

В) Сізді алаңдатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.

С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабақта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қыз ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?

А) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.

В) Оларды басқа топқа ауыстыру.

С) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.

53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сынып жетекшісі өзін қалай ұстауы керек?

А) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.

В) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.

С) ештеңе болмағандай көріну.

54. Мұғалім бір оқушының сабаққа жиі назар аудармайтынын және сабақ барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?

- A) сабаққа деген немқұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
- B) оқушының жағдайына назар аудармау.
- C) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.

55. Оқушы сыныптағы мінез-құлық ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "күнделігіңді әкел!" Оқушы күнделігін үйде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?

- A) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айту, бірақ болашақта ол мұқият және жауапкершілікті сезінуі керек.
- B) күнделік емес, басын үйде қалдырған дұрыс деп айту.
- C) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.

56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулықтардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?

- A) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
- B) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алып, баланы ұрысыңыз.
- C) сабақ басталар алдында баланың портфелін бөгде заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.

57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеу керек?

- A) Ата-анасына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.
- B) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.
- C) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.

58. Бастауыш сынып оқушысы мұғалімнің ескертуіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермеп, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Баладан алыстап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айтып, оған сыныптағы оқушылардың мінез-құлық ережелерін түсіндіріңіз.
- B) дәл осылай жауап беріңіз.

С) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.

59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?

А) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.

В) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.

С) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыңыздағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дөрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.

В) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.

С) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

А) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.

В) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.

С) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғалімісіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

А) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды ұйымдастырамын.

В) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.

С) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушыңыз оқуға қызығушылық танытпайды және сабақ үстінде үнемі алаңдап, сабаққа зейін қоя алмайды. Сіздің әрекетіңіз?

A) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.

B) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.

C) Оның іс-әрекетін елемей, сабақты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушыңыз математикадан қиналады және сабақта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

A) Оның математиканы меңгерудегі қиындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.

B) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабақтарын ұйымдастырамын.

C) Оның қиындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбыңыз өте шулы, сабақ барысында оқушылардың назарын аудару сізге қиындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

A) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.

B) Мінез-құлық ережелері туралы әңгімелесесіз.

C) Сабақта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

A) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдетте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жаңа оқушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.

B) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.

C) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жұлдызды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

А) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз денсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабақтан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.

В) Оқушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.

С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы төмен, үлгермей қалудан қорқатын оқушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

А) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қиындату.

В) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі күресуі керек.

С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек жеңіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің оқушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қиындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.

В) Оқушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.

С) Сабақтан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

А) Пікірталас ұйымдастырып, оқушыларды өз пікірлерін айтуға және дәлелдеуге ынталандыру.

В) Оқушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.

С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім оқушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

А) Оқушыға қосымша сабақ беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.

В) Оқушыны екінші жылға қалдыру.

С) Осы оқушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Оқушылардың бірі сабақ барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оқушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оқу процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.

В) Кейбір сабақтардан шеттету немесе сөгіс түріндегі жаза қолдану.

С) Оқушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың оқушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандап кетеді, болып жатқан оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тыңдайды, бірақ «тездетпейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істеу керек?

А) Күн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.

В) Баланы асықтыру.

С) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әрекетіңіз?

А) Жауапты білмейтініңізді мойындайсыз, бірақ келесі сабақта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.

В) Оқушының алдында беделіңізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.

С) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сыныптағы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Сабақтан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.

В) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.

С) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сыныптағы сабаққа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзбен айтқанда, қатты шу болды. Осындай жағдайда мұғалім не істеу керек еді?

А) Мұғалім оқу ісінің меңгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптестерінен кабинетті ашуды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.

В) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.

С) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылықтары үшін сөгу.

77. Оқушының күн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оқу мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.

В) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сөйлесуді ұсыныңыз.

С) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сыныптан тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабақ кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттеріңіз қандай болады?

А) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.

В) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.

С) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысудан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалауын жақсартуға көмектеседі?

А) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.

В) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елемеңіз.

С) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзақы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мүлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
- B) Менің мектепке метромен баруым ештеңені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
- C) Мен көлік жүргізуді білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- A) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендіру.
- B) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
- C) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- A) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.
- B) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.
- C) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

- A) оқушымен сөйлесу, мектеп психологының көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.
- B) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.
- C) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

- A) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.
- B) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.

С) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник","блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

А) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.

В) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.

С) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-анасы мен әжесі мектепте киіндіреді. Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайды не істеуге болады?

А) олардан мектеп есіктерінің жанында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.

В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.

С) ата-ана мен балаға әдеттегідей процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабаққа өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, сондықтан мектепке мұндай қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.

В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.

С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндетін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарауы керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындай шешімдерді қолдануы керек.

В) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.

С) оқушыларды сабақтан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабағында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?". "Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?"

А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдеуі керек.

В) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.

С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабақ бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.

В) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.

С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүйеге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндай оқушының мұғалімі болу керек пе?

А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысыңыз, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.

В) осындай баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.

С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.

В) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойлана отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген әсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады." Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.

С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94. Сабақта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысуыңды сұраймын, ал сабақтан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."

В) сабақта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыңыз.

С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қиындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындай алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қиындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.

В) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қиындықта болуы керек.

С) мұғалім әртүрлі қиындықтағы тапсырмаларды дайындауда алаңдамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнайы қолдауды қажет етеді.

А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.

В) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.

С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындай тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

- A) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртараптандыру үшін.
- B) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).
- C) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабақтарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданды, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабақтардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" "Мұғалім қалай әрекет етуі керек?"

- A) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Оқушылар сабақта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.
- B) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.
- C) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айту.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптестеріңіз қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

- A) әріптестеріне зейінділігі үшін алғыс айтып, қатені түзетерем едім.
- B) мен кек алып және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.
- C) әріптестерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршуі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

- A) бұл мінез-құлықтың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.
- B) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.

С) бірінші партаға отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Дүйсенбаев А. Педагогика. Оқулық: Астана: Фолиант, 2018. - 264 б
2. Таубаева Ш.Т., Иманбаева С.Т., Берикханова А.Е. Педагогика Оқулық. 2018
3. Тажбаева С.Г. Мектептегі тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі. Алматы, 2013.
4. Мынбаева А. К. Основы педагогического мастерства. Курс лекции и тренинги : учебное пособие / А.К. Мынбаева. - Алматы : Қазақ университеті, 2020. - 216 с.
5. Бұлақбаева М.К. Педагогикалық шеберлік негіздері : Оқу құралы. - Алматы: "Отан" баспасы, 2018.- 128 б.
6. Молдасан Қ.Ш., Бектұрғанова Ж.М. Педагогика: оқу құралы – Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 430 б.
7. Набуова Р. Тәрбие жұмысының әдістемесі: Оқу құралы. - Алматы, 2015
8. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 б.
9. Құрманалина Ш., Б Мұқанова, Ә Ғалымова. Педагогика: Оқулық. 3-басылым. – 2014.
10. Әмірова Ә.С. Дидактика.– Алматы, 2013.
11. Халитова И.Р. Жоғары мектеп педагогикасы.- Алматы, 2012. - 121 б.
12. Шалғынбаева Қ.Қ., Албытова Н.П., Сламбекова Т.С. Жоғары мектеп педагогикасы: магистранттарға арналған оқу құралы. – Астана, 2014. - 268 б.
13. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440 б. 51.
14. Бейсенбекова Г.Б., Молдабаева Р.А., Нұрғалиева С.М. Жас ерекшелік психологиясы. Оқу құралы. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 186 б. 53.
15. Жақыпов С.М., Бердібаева С.Қ. Психология: Адамзат ақыл-ойының қазынасы. Таймас Баспа Үйі: Алматы, 2015
16. Мұқанов Ы.Б. Жас және педагогикалық психология. Алматы, 1991. – 237 б. 52.
17. Шолпанқұлова Г.К., Калкеева К.Р. Жоғары мектеп педагогикасы. Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2021. – 259 б.

18. Педагогика : учебник и практикум для СПО / Л. С. Подымова [и др.] ; под общ. ред. Л. С. Подымовой, В. А. Сластенина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 246 с.
19. Педагогика: учебное пособие/Мандель Б. Р.-Издательство:Издательство «Флинта», 2014
20. Пешкова В. Е. Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 1. Введение в педагогическую деятельность - Директ-Медиа, 2015
21. Педагогика: учебное пособие/Артеменко О. Н., Макадей Л. И.- Издательство: СКФУ, 2015
22. Педагогика: учебное пособие/Засобина Г. А., Корягина И. И., Куклина Л. В.-Издательство: Директ-Медиа, 2015
- 23.Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 5. / Педагогические технологии в начальном образовании/Пешкова В. Е.-Издательство: Директ-Медиа, 2015

Негізгі әдебиеттер:

1. Губайдуллина Г.Н. Педагогиканы оқыту әдістемесі: / Губайдуллина Г. Н.- Алматы: Дәуір, 2011.- 328 б.
2. Стефановская Т.А. Технология обучения педагогике в вузе.Учебное пособие / Стефановская Т.А.– Москва, 2000. - 279 с.
3. Таубаева Ш.Т. Педагогикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері : оқулық /. - Алматы : Қазақ университеті, 2019. - 360 б.
4. Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы. Оқу құралы. – Алматы: Қарасай, 2016. - 432 б.
5. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы: оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. - 340 б.
6. Мынбаева А.К. Основы научно-педагогических исследований. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 220 с.
7. Мынбаева А.К. Организация и планирование научных исследований. - Алматы: Қазақ университеті, 2017.
8. Ковжасарова М.Р. Технологизация учебного процесса: казахстанский опыт - Алматы : Зият-Пресс, 2015. - 224 с.
9. Козыбай А. Новые образовательные технологии - Астана : Фолиант, 2015. - 136 с.
10. Жаңа және ең жаңа педагогикалық технология : оқу құралы / В.К. Дьяченко, Г.М. Кусаинов, Б.Т. Абыканова, Д.К. Садирбекова, Г. Мырзагерейқызы. - Алматы : "Отан" ЖК, 2020. - 186 б .
11. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 б.

